

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

"Spolu za poznáním"

verze s implementovanými dodatky platná od 1. 9. 2017

Předkladatel:

Název: Základní škola a Mateřská škola Opava-Vávrovice, příspěvková organizace
Ulice: Chmelová 2
PSČ, město: 747 73, Opava-Vávrovice
IZO: 600 142 671
IČO: 70999341
Jméno ředitele: Mgr. Pavel Gregor
Kontakty: tel: 553 793 056
e-mail: zsvavrovice@seznam.cz
http: //www.zsvavrovice.cz

Zřizovatel:

Název: Statutární město Opava
Adresa: Horní náměstí 69
Opava
746 26
Právní forma: obec
IČO: 00 300 535

Obsah

1. Úvod	3
2. Charakteristika školy a školního vzdělávacího programu	4
2.1. Charakteristika školy, materiální, hygienické, organizační, personální a jiné podmínky	
2. 1. 1. Umístění	4
2. 1. 2. Základní údaje	4
2. 1. 3. Budova	4
2. 1. 4. Pomůcky	5
2. 1. 5. Žáci a pedagogický sbor	6
2. 1. 6. Dlouhodobé projekty a mezinárodní spolupráce	7
2. 1. 7. Spolupráce s partnery	7
2. 2. Charakteristika školního vzdělávacího programu	8
2. 2. 1. Cíle základního vzdělávání	8
2. 2. 2. Výchovní a vzdělávací strategie	10
2. 2. 3. Vzdělávání žáků se specifickými vzdělávacími potřebami	16
2. 2. 4. Vzdělávání žáků mimořádně nadaných	18
2. 2. 5. Začlenění průřezových témat	20
3. Učební plán	
3. 1. Tabulka učebního plánu	24
3. 2. Poznámky k učebnímu plánu	25
3. 3. Učební osnovy	26
3. 3. 1. Jazyk a jazyková komunikace	26
3. 3. 2. Matematika a její aplikace	51
3. 3. 3. Informační a komunikační technologie	63
3. 3. 4. Člověk a jeho svět	66
3. 3. 5. Umění a kultura	86
3. 3. 6. Člověk a jeho zdraví	107
3. 3. 7. Člověk a svět práce	117
4. Hodnocení žáků a autoevaluace školy	
4. 1. Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků ve škole a na akcích pořádaných školou	127
4. 1. 1. Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání	127
4. 1. 2. Zásady pro hodnocení chování ve škole	129
4. 1. 3. Výchovní opatření	
4. 2. Zásady a pravidla sebehodnocení žáků	130
4. 3. Stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace	130
4. 3. 1. Stupně hodnocení prospěchu	130
4. 3. 1. 1. Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření	131
4. 3. 1. 2. Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření	133
4. 3. 1. 3. Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovního zaměření	134
4. 3. 2. Stupně hodnocení chování	135
4. 4. Zásady pro používání slovního hodnocení, včetně předem stanovených kritérií	136

4 .5. Zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace	137
4. 6. Hodnocení celkového prospěchu žáka	137
4. 7. Způsob získávání podkladů pro hodnocení	138
4. 8. Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách	
4. 8. 1. Komisionální zkouška	140
4. 8. 2. Opravná zkouška	140
4. 9. Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	141
5. Autoevaluace školy	143
5. 1. 1. Využití vlastního hodnocení školy	143
5. 1. 2. Plán autoevaluace (cíle, kriteria, nástroje, harmonogram)	144

Program byl vytvořen
podle ŠVP pro ZV Spolu za poznáním č.j. 68/2017
s implementací dodatků v souvislosti se změnami RVP ZV
a s průběžným vyhodnocováním ŠVP.

2. Charakteristika školy a školního vzdělávacího programu

2. 1.

Charakteristika školy a její priority

2. 1. 1. Umístění

Základní škola a Mateřská škola se nachází v městské části Opava-Vávrovice v dosahu MHD, díky níž je přímé spojení s centrem města. Do školy dochází děti také z částí Vávrovice-Držkovice a Vávrovice-Palhanec a děti, jejichž rodiče si školu vybrali podle jejích specifických vzdělávacích podmínek.

2. 1. 2. Základní údaje

Součástí školy je od 1. 8. 2004 mateřská škola, která pracuje podle samostatného školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. Dalšími součástmi školy jsou školní družina, výdejna stravy se dvěma samostatnými jídelnami.

Všechny součásti se nachází ve zrekonstruované budově (2008) na ulici Chmelová 2 v Opavě-Vávrovicích. Základní škola je od října 2005 zařazena do sítě Tvořivých škol a od ledna 2010 v mezinárodní síti Ekoškol.

2. 1. 3. Budova

Budova základní školy pochází z roku 1922. V devadesátých letech 20. století bylo modernizováno a upraveno dvěma postupnými vestavbami její podkroví a škola tak získala, vedle dvou stávajících, další třetí podlaží.

V roce 2008 byla provedena komplexní rekonstrukce historické budovy školy, která vyřešila letité prostorové, hygienické, technické a organizační nedostatky. Kromě kompletní změny dispozičního řešení (získání nových prostor pro MŠ, ŠD, zázemí zaměstnanců, výdejny stravy a hygienických zařízení) byla škola napojena na kanalizační síť, došlo k výměně veškerých instalačních rozvodů – vody, plynu, elektřiny. Byly odstraněny nevhodné přístavby z padesátých let minulého století v severozápadní části a budova byla esteticky sjednocena přístavbou šaten MŠ. Došlo k výměně oken, zateplení budovy a obnovy vnějšího pláště, střecha byla opatřena novým nátěrem. Povrch nově vzniklého školního dvora byl zpevněn zámkovou dlažbou, upraveny byly obvodové chodníky.

V přízemí školy (první podlaží) se nachází šatna základní školy, mateřské školy, výdejna stravy se dvěma samostatnými jídelnami, úklidová komora a herna MŠ s plně vybaveným sociálním zázemím dětí i zaměstnanců.

V 1. patře (druhé podlaží) je umístěna kmenová učebna II. a I. třídy, která je zároveň hernou školní družiny. Tato učebna slouží také jako audiovizuální centrum, hudebna a místo pro relaxační, zájmové a tvořivé činnosti dětí. V tomto podlaží se dále nachází odborná učebna Badatelna určená primárně pro výuku přírodovědných předmětů. Dále je zde kabinet tvořivých materiálů a úklidová komora ZŠ. Zázemí zaměstnanců tvoří 2 kanceláře (ředitelna a sborovna), spisovna a příruční kuchyňka.

Ve 2. patře (třetí podlaží) je kmenová učebna III. třídy a školní informační centrum, vybavené serverem, žákovskými počítačovými stanicemi a čtenářským koutem s knihovnou obsahující beletrii, časopisy a učební materiály vytvářené žáky a učiteli.

Každá učebna je relativně prostorná, vybavena nábytkem odpovídajícím antropometrickým požadavkům žáků. Aby byly respektovány nároky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, je tomu aktuálně přizpůsobováno také prostorové uspořádání tříd a jejich pracovní místo. Ve všech místnostech jsou řešené pracovní i zájmové koutky, je zde dostatek prostoru pro uložení učebních pomůcek a osobních věcí žáků.

Všechna tři podlaží propojují prostorné komunikační chodby a schodiště s výstavními a odpočinkovými plochami. V mezipatře se nachází sociální zařízení pro žáky a pedagogické pracovníky. Chodba v 1. patře je využívána k výuce TV a pohybovým aktivitám o přestávkách. Vzhledem k tomu, že tyto prostory jsou pro TV provizorní, využívá škola také venkovní hřiště vlastní, obecní a Sokolovnu.

Všechny prostory školy směřují k tomu, aby byly účelně využívány, esteticky vyzdobeny tak, aby vytvářely podnětné a zabydlené pracovní prostředí pro žáky i učitele s ohledem na funkčnost a bezpečnost. Na vzhledu školy se podílí její zaměstnanci a ve velké míře i žáci školy. Všechny prostory školy jsou dostupné a užívané všemi žáky i pracovníky školy.

Škola zpracovává pravidelně strategický plán rozvoje školy na období tří let, který zahrnuje zlepšování vzdělávacích podmínek v souladu s cíli trvale udržitelného rozvoje.

Kapacita:

Základní škola	75 žáků	IZO: 102 432 023
Školní družina	45 žáků	IZO: 120 004 216
Školní jídelna-výdejna	neuvádí se	IZO: 120 004 208

Dětem pro uvolnění slouží upravený areál navazující na budovu školy. Originální exteriér vytváří podmínky pro existenci dětského mikrosvětů fantazie, her a zábavy. Nabízí nejrůznější možnosti a náplně využití od kulturních a sportovních aktivit, přes herní, tvořivé a odpočinkové činnosti, k systematické výchově dětí v péči o životní prostředí, poznávání různých ekosystémů a jejich opodstatněnosti v životě člověka.

Na zahradě se nachází sportovní aréna s doskočištěm, trojhrazdou a vahadlovou houpačkou. V sousedství jsou umístěna dvě pískoviště a silueta hradiště. K pěstitelským činnostem slouží tři kruhové vyvýšené záhony. K poznávání přírodních zákonitostí slouží v zahradě ukázky ekosystémů lesa, louky, skalky a vodní plocha s vodotečí, ke společenským aktivitám pak přírodní amfiteátr. K rozvoji tělesné zdatnosti a obratnosti slouží houpací můstek a domek se skluzavkou, žebříkem a lanovou sítí.

Na školním dvoře se nachází rekonstruovaná budova bývalé školní garáže (Domeček) se zázemím pro uložení sportovních a herních potřeb, zahradního náčiní a pro pracovní dílnu vybavenou dvěma vybavenými pracovními stoly. Přístřešek u této budovy slouží jako kryté místo pro skladování sezonního zahradního mobiliáře.

2. 1. 4. Pomůcky

Z hlediska technického zabezpečení výuky je škola dobře vybavena.

Vybavení učebními pomůckami je dostatečné, pravidelně obnovováno, modernizováno a doplňováno. Při výběru pomůcek je důraz kladen na efektivní využívání ve výuce, jejich variabilitu a možnost všestranného využití. Učitelé svým tvořivým přístupem k metodám a formám práce s dětmi vytvářejí vlastní didaktické

pomůcky a učební materiály, které doplňují a rozšiřují škálu výběru pracovních materiálů.

Volba učebních textů, učebnic a literatury se podřizuje potřebám školního vzdělávacího programu. Tomu podléhá i výběr publikací nejrůznějších nakladatelství pro děti, kterými jsou vybaveny jednak kmenové učebny a jednak školní žákovská knihovna. Zde jsou k dispozici i časopisy určené dětem.

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami škola poskytuje speciální učebnice, kompenzační a jiné pomůcky.

Ve školní informační síti je deset žákovských PC stanovišť s přístupem na internet v samostatné odborné učebně, jedno pro školní administrativu s připojením na kopírku, scanner a tiskárnu. Pedagogickým pracovníkům slouží 3 notebooky. Další notebook je vybaven softwarem pro natáčení a úpravu filmových materiálů.

Každá učebna je vybavena audiosystémem (magnetofonový a CD přehrávač s rádiem), ve ŠD je k dispozici televizor a video, pro potřeby výuky slouží diaprojektor, pro dokumentaci školních akcí 2 digitální fotoaparáty.

Dvě kmenové učebny jsou vybaveny interaktivními tabulemi. K dispozici je mobilní dataprojektor, digitální mikroskop, videokamera a mikrofon.

Ke studiu slouží učitelům vybavená učitelská knihovna umístěná ve sborovně školy, obsahující odbornou literaturu, tiskopisy a profesní časopisy s pravidelným odbíráním.

2. 1. 5. Žáci a pedagogický sbor

Cílová kapacita školy je naplňována průměrně z 55 - 65%, což odpovídá nestálé demografické křivce. Věkové rozmezí dětí se pohybuje od 6 do 11 let. Děti jsou spojeny ve třídách vždy ve dvou po sobě následujících ročnících, což vede k přirozené pomoci mezi mladšími a staršími a týmové spolupráci. Zachovávan je samostatný první ročník s nejnižším možným počtem 7 žáků. Nízký počet žáků umožňuje pedagogickým pracovníkům věnovat se dětem podle jejich individuálních potřeb.

Pro žáky je ve škole zajištěna účinnými preventivními opatřeními ochrana před násilím, šikanou a dalšími sociálně patologickými jevy. Pozornost je věnována integraci žáků se specifickými poruchami učení a chování.

V pedagogickém sboru mají 90% převahu ženy. Ke změnám v personálním obsazení dochází výjimečně. Stabilita personálu je jedním z předpokladů kvalitní práce školy.

Ředitel a tři učitelky jsou odborně kvalifikovaní pracovníci pro výuku na prvním stupni. Z uvedeného počtu pedagogů jsou dva vyučující s dalšími kvalifikačními předpoklady (školní metodik prevence, školní koordinátor EVVO). Odbornou kvalifikaci splňuje rovněž vychovatelka ŠD. Dvě pedagogické pracovnice jsou držitelé oprávnění zdravotníka.

Pedagogičtí pracovníci školy vytváří přátelské prostředí a podmínky pro zdravé učení. Škola žákům se speciálními vzdělávacími potřebami a jejich zákonným zástupcům nabízí odbornou pomoc při zprostředkování kontaktů se speciálními pedagogy, psychology, nebo zabezpečuje dle potřeb pro žáky asistenta pedagoga apod.

2. 1. 6. Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Dlouhodobě škola pracuje na vytváření pozitivního klimatu, prostředí pohody a otevřeného partnerství mezi žáky navzájem i mezi žáky a pracovníky školy. Proces vzdělávání je již několik let otevřený veřejnosti v rámci pravidelných návštěvních pondělků.

Škola je pasivně zapojena do celonárodní sítě Tvořivých škol (2005). Je aktivním účastníkem mezinárodního vzdělávacího programu Ekoškola (2010). V této souvislosti bylo zaměření školy specifikováno směrem k trvale udržitelnému rozvoji.

Škola pořádá kulturní a vzdělávací projekty s letitou tradicí. Partnersky spolupracuje s malotřídními školami při výměně zkušeností, vzájemném profesním obohacování a při realizaci studijních stáží funkčního studia ředitelů škol.

V oblasti prevence škola realizuje projekt „Rytíř školy“, který vede žáky k hodnotové orientaci a přirozenému získávání klíčových kompetencí. Doplňujícím projektem Rytíře školy je projekt „Skokan roku“, zahrnující a oceňující žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Mezinárodní spolupráce probíhá s partnerskou školou v Polské republice.

Výjimečné místo má dlouhodobý projekt zaměřený na tvorbu a ochranu životního prostředí, realizovaný v exteriéru školy (Prostor pro hru, fantazii a klid).

V oblasti naplňování prevence sociopatologických jevů škola dlouhodobě spolupracuje s profesně zaměřenými organizacemi.

2.1. 7. Spolupráce s partnery (školská rada, rodiče, místní partneři, PP poradna, další instituce)

Spolupráce s radou školy se ve škole datuje od 1. 11. 2005, kdy byla tato instituce při škole zřízena. Schází se zpravidla 3x ročně, vyjadřuje se k ŠVP, schvaluje výroční zprávy, školní řád a jeho změny, projednává návrh rozpočtu hospodaření, zprávy ČŠI, podává podněty a oznámení řediteli školy, zřizovateli a dalším orgánům školství a státní správy.

Spolupráce s rodiči se neustále vyvíjí. Rodiče se sdružují v registrovaném spolku Klub rodičů a přátel školy. Mezi ustálené aktivity patří společné zahajování a ukončování školních roků při Zahradních slavnostech, konzultace za přítomnosti učitelů, rodičů a dětí, besídky (Mikuláš, Den matek), výstavy a společné akce. Klub rodičů pořádá aktivní zábavu pro děti i v rámci prázdnin a volných dnů a je tak partnerem v preventivních aktivitách.

Rodiče jsou o činnosti školy informováni prostřednictvím informační brožury, vitríny, občasníku vydávaného ÚMČ, aktuálně vydávanými informačními letáky a aktivními webovými stránkami. V oblasti vnějších vztahů (p.r.) využívá škola veřejných médií, zjm. místního a regionálního tisku, rozhlasového a televizního vysílání, účastí na veřejných prezentačních akcích.

Úzká spolupráce probíhá s Úřadem městské části Opava-Vávrovice, Krajským zařízením pro DVPP, PPP a dalšími kulturními a sportovními institucemi ve městě.

Významné místo zaujímá letitá spolupráce naší školy s profesionální tiskárnou na tvorbě a vydávání školních pomůcek a výukových materiálů. Tato spolupráce je pro školu přínosem zejména v oblasti propagace školy a sponzorských příjmů.

2. 2. Charakteristika školního vzdělávacího programu

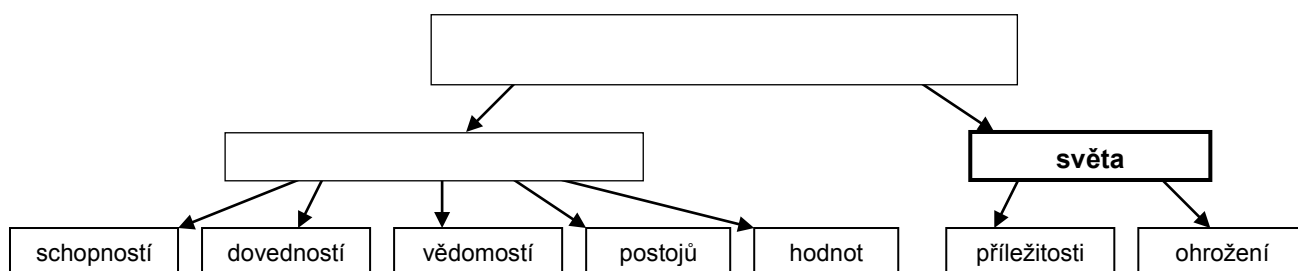
2. 2. 1. Cíle základního vzdělávání, zaměření školy

Škola poskytuje základní vzdělávání žáků podle příslušných ustanovení zákona O předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a v souladu s vyhláškou č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky. Nabízí žákům zájmové vzdělávání podle příslušných ustanovení školského zákona a v souladu s vyhláškou č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání.

Škola vychází z obecných vzdělávacích cílů a klíčových kompetencí RVP ZV a z vlastní koncepce, která vznikala několikaletou snahou o inovaci pedagogického procesu a života školy, analýzou vlastních možností a schopností a z požadavků rodičů a tradic školy.

Hlavní cíl ŠVP „Spolu za poznáním“

Být dítěti na cestě za poznáním průvodcem a připravovat mu základy efektivního uvědomování a využívání vlastních dovedností, schopností, znalostí, při výběru možností a příležitostí sebeuplatnění a osobního rozvoje, které se mu v životě naskytnou.

Školní vzdělávací program „**Spolu za poznáním**“ vychází z místních podmínek, které plně respektuje, a které poskytuje podnětné a tvůrčí školní prostředí. Předností těchto podmínek je nízký počet dětí, rodinné prostředí, připomínající atmosféru domácího vzdělávání, dostatečný prostor pro aktivní a činnostní učení a individuální péči o žáky. Výhodou je také malotřídní způsob vyučování, kdy při procesu vzdělávání vzájemně spolupracují děti různého věku.

Děti, které navštěvují školu, jsou všechny v mladším školním věku, který bývá všeobecně považován za nejkrásnější a nejradostnější v životě dítěte. Péče ze strany dospělých je maximální, nedochází k psychickým konfliktům a dítě má přirozenou radost z nových poznatků.

Uvědomujeme si, že škola však také znamená pro takové děti značný zásah do doposud hravého způsobu života. Nastává období povinností, společenské kontroly, začlenění do nového kolektivu, upravuje se režim dne.

Z toho plyne, že stěžejním cílem školního vzdělávacího programu je **vytvářet pro všechny děti takové podmínky pro vzdělávání, které budou ctít hierarchii potřeb**, na jejímž samotném vrcholu je potřeba seberealizace – potřeba tvořivého a

osobního vývoje. Samozřejmě s vědomím naplnění ostatních základních potřeb: - fyziologických – bezpečí – sounáležitosti – uznání (Maslow).

Toto školní prostředí je zároveň založeno na poznávání, respektování a rozvíjení individuálních potřeb, možností a zájmů každého žáka, a to včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Zajišťuje, aby se každý žák prostřednictvím výuky přizpůsobené individuálním potřebám, případně s využitím podpůrných opatření, optimálně vyvíjel a dosahoval svého osobního maxima.

Dalším cílem školního vzdělávacího programu je, aby **to, co ve škole děláme, mělo nesrovnatelně větší vliv než to, co říkáme**. Tento cíl naplňujeme také tím, jak se k žákům chováme a jak vedeme žáky, aby se chovali k sobě navzájem.

Za důležitý cíl považujeme **získání dovednosti naslouchání**. Naslouchání jako proces, který závisí na znalosti používaného jazyka, na podmínkách komunikace a na využívání předcházejících vědomostí a zkušeností. Bez naslouchání by nebylo komunikace.

A proto školní vzdělávací program poskytuje dítěti dostatečný prostor při **výběru způsobů komunikace**. Snaží se tak ctít zásadu **vytváření rovných možností pro všechny**.

Veškeré nové učivo je podáváno dětem tak, aby rozvíjelo jejich způsobilosti a dovednosti. Přitom má učitel neustále na zřeteli **dodržování pravidel probouzejících zájem žáků o učení**:

- sám projevuje zájem, je pro svůj obor nadšený
- ukazuje, jaký význam má každý obor vzdělávání ve skutečném světě, nosí do hodin předměty z praxe, pouští instruktážní filmy, hovoří o konkrétní aplikaci učiva, začleňuje do vyučování návštěvy odborníků z praxe
- využívá tvořivost a sebevyjadřování žáků
- přesvědčuje se, že se žáci aktivně zapojují do výuky
- pravidelně obměňuje činnosti žáků
- využívá překvapení a neobvyklých činností
- zadává soutěživé a problémové úlohy
- propojuje učení s tím, co žáky zajímá i mimo školu
- dodává svému oboru osobní rozměr.

Při splnění těchto základních pilířů vzdělávání na naší škole může být proces vzdělávání efektivní. Přitom je pro učitele nesmírně důležité, aby měl k dětem správný přístup, aby zaujímal roli pomocníka a průvodce, aby žáky podporoval **v přebírání zodpovědnosti za vlastní učení**.

Naplňovat cíle ŠVP znamená také **využívat cestování** jako přirozenou integraci učiva. Proto zařazujeme do procesu vzdělávání pobytové výjezdy, výlety, vycházky a exkurze. V této oblasti důležitou úlohu plní činnost školní družiny a organizace mimoškolních akcí v průběhu celého školního roku. Tyto aktivity jsou připravovány projektovým způsobem a finančně podporovány rodiči žáků.

ŠVP nepředkládá žákům zpravidla hotové výsledky a poznatky k osvojení, ale vede je k tomu, aby vše nové, pokud je to jen trochu možné, získávali na základě činností, pozorování, pokusů, objevování. Nezaměstnává jednostranně rozum a paměť žáků, ale působí také na jejich city a vůli. Nehromadí množství vědomostí místo jejich kvality, ale snaží se rozvíjet schopnosti žáků a seznamovat je s pracovními metodami a postupy. Tyto metody a postupy si žáci osvojují tak, aby je uměli uplatnit v životě a mohli se sami dále vzdělávat.

Také proto jsme zvolili název školního vzdělávacího programu „Spolu za poznáním“.

Při naplňování školního vzdělávacího programu chceme navázat na dobré tradice naší školy a prestiž, kterou škola u veřejnosti má. Dále chceme rozvíjet silné stránky školy a maximálně eliminovat a napravovat to, co považujeme za nedostatečné. K tomu má škola vypracovaný systém vlastního hodnocení.

Také proto jsme zvolili název školního vzdělávacího programu „Spolu za poznáním“.

Při naplňování školního vzdělávacího programu chceme navazovat na dobré tradice naší školy a prestiž, kterou škola u veřejnosti má. Dále chceme rozvíjet silné stránky školy a maximálně eliminovat a napravovat to, co považujeme za nedostatečné. K tomu má škola vypracovaný systém vlastního hodnocení.

2. 2. 2. Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence mají žákům pomáhat při získávání základů všeobecného vzdělávání. Úroveň klíčových kompetencí získaných na 1. stupni není konečnou, ale tvoří základ pro vzdělávání na II. stupni a pro celoživotní učení.

Klíčové kompetence jsou souhrnem vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. V etapě základního vzdělávání jsou za klíčové považovány kompetence (způsobilosti):

- **kompetence k učení**
- **kompetence k řešení problémů**
- **kompetence komunikativní**
- **kompetence sociální a personální**
- **kompetence občanské**
- **kompetence pracovní.**

Pro rozvíjení kompetencí u žáků v 1. – 5. ročníku je třeba:

Kompetence k učení	- požádá spolužáky v bezprostředním okolí, aby se ztišili, pokud potřebuje k práci klid- na vyučování se připravuje průběžně- aktivně vstupuje do výuky, nebojí se zeptat a požádat o vysvětlení- zajímá se aktivně o získání dalších poznatků o tématu, které se probírá- dokáže se přizpůsobit jiným výukovým aktivitám- hledá příklady, jak využít novou informaci v osobním životě- nevysmívá se ostatním za nesprávné odpovědi- sám nebo s pomocí učitele stanoví základní podmínky, za kterých bude jeho práce úspěšná- jednoduše popíše, jak pracoval na určitém úkolu, co ho bavilo, co se mu dařilo, co se mu nedařilo, nebo v čem udělal chybu. V případě nezvládnutí úkolu se dokáže vyrovnat s negativní zpětnou vazbou- diskutuje s učitelem i spolužáky o svých vědomostech a dovednostech

	- vypracuje jednoduchý úkol s využitím nabídnutých informačních zdrojů Strategie - dát žákům k učivu, pokud je tom možné, vždy konkrétní názor, aby bylo učivo žákům předkládáno s využitím co nejvíce smyslů, zejména zraku, hmatu a sluchu - nechat žáky individuálně s názornými pomůckami manipulovat, pozorovat, třídít a rozlišovat - dbát, aby každý nový činností postup měl určitý didaktický cíl, přivést žáky k úvahám o problému, k vyjádření svých závěrů, k znovuobjevování poznatků - klást důraz na porozumění učivu a návaznost mezi jednotlivými poznatky - snažit se podporovat čtení s porozuměním - nechat žáky vyjadřovat se k přečtenému textu a stručně vyprávět jeho obsah - dát příležitost k využívání žakovských zkušeností ve výuce - podporovat tvořivou činnost žáků - klást na žáky v učivu přiměřené nároky, vést je k dobrému zvládnutí základního učiva a dát jim k tomu takový časový prostor, který zohledňuje individuální schopnosti jednotlivých žáků - pomáhat podpořit sebedůvěru žáků ve vlastní schopnosti - upozorňovat na konkrétní využití vědomostí a dovedností v životě - vést je k sebehodnocení a pochopení, proč se danému učivu učí - vytvářet návyky k pozdějšímu samostatnému učení - domácí úkoly směřovat k procvičování a rozšiřování učiva, které žáci ve škole zvládli - individuálně vést žáky k získávání poznatků i z jiných zdrojů, než jsou školní materiály
Kompetence k řešení problému	- určí, koho a čeho se problém týká, co je pro něj důležité, co problém způsobuje a zda se s podobnou situací již setkal - při řešení jednoduchého problému předvídá situace, které by mohly nastat - při řešení problému posoudí, zda problém vyřeší se znalostmi, které má - navrhne možnosti, kterých by při řešení mohl použít a vybere lepší možnost - s pomocí učitele postupuje systematicky při řešení jednoduchého problému - přes počáteční neúspěchy pokračuje v hledání řešení - sám nebo s menší pomocí začíná řešit problém - sám nebo s menší pomocí spolužáka nebo učitele

	- najde chybu a opraví ji - provádí a navrhuje jednoduché experimenty, zaznamenává postupy, vyhodnocuje výsledky těchto experimentů a hledá jejich využití v konkrétních situacích - změní své závěry na základě nových informací Strategie Tato kompetence je naplňována činnostním učením, přičemž dbáme na to, aby se žáci v úkolu orientovali, přitom: - žáci třídí, rozlišují, seskupují, přidávají i vyřazují určité pojmy, pomůcky nebo připravené karty s údaji vzhledem k tomu, co mají sledovat - podle svého uvážení žáci na základě uvedených činností nacházejí shodné, podobné nebo naopak odlišné znaky - postupujeme od jednoduchých problémů ke složitějším - na základě pochopení sami žáci navrhují a provádějí obměny činností - objevené poznatky aplikují v obdobných situacích, které sami vymýšlejí, mají možnost využívat své dosavadní individuální poznatky, dovednosti a zkušenosti - předkládáme jim neobvykle zadané úlohy, např. pomocí schémat, obrázků, později i grafů, tabulek - podporujeme účast žáků, podle jejich schopností, v různých soutěžích, zvláště tvořivých, tj. takových, kde je třeba uvažovat a hledat nové způsoby řešení úloh nebo zpracování údajů - žáky vedeme k tomu, aby se nedali odradit případným nezdarem, docházeli ve své činnosti k závěrům, pokoušeli se najít vhodné řešení - různé závěry, řešení a rozhodnutí necháváme žáky obhajovat - umožňujeme žákům vyhledávání nových informací, jejich třídění i propojování s učivem - vedeme žáky k jednoduchému zaznamenávání svým pozorování a objevů
Kompetence komunikativní	- v textu, promluvě, či jiném záznamu pojmenuje hlavní myšlenky a určí klíčová místa - mluví nahlas, srozumitelně, správně artikuluje - porovná různá tvrzení, pozná, když se od sebe liší - používá správně a výstižné termíny, které s tématem souvisí, umí vysvětlit termíny, které používá - rozumí běžně uznávaným gestům - při popisu situací nebo vyprávění příběhů ze života postupuje chronologicky od začátku do konce - své myšlenky, prožitky nebo příběhy se snaží zaznamenávat písemně - vyslovuje své myšlenky a krátké příběhy v přítomnosti jiných posluchačů - rozlišuje, zda mluví se svým vrstevníkem nebo dospělým, se známým nebo neznámým člověkem a přizpůsobí svou mluvu - toleruje odlišný názor

	Strategie K utváření této kompetence je nutné: - nechat žáky při každé jejich činnosti hovořit o pozorovaném jevu nebo o vlastním způsobu řešení daného úkolu, nebo jim poskytnout prostor pro způsob sebevyjádření - přijímat často neodborně vyjádřené žákovské názory, upřesňovat je, vyjadřovat uspokojení nad správnými závěry žáků a povyšovat je na objev - umožnit žákům hovořit o poznáních souvislostech a zkušenostech z jejich života - dávat žákům prostor k vyjádření vlastního názoru - učit žáky naslouchat názorům spolužáků, využívat možnosti o názorech diskutovat, respektovat se navzájem - zkusit hovořit o pozorováních v přírodě, o zajímavých poznáních z četby nebo ze sledování naučných pořadů - do výuky českého jazyka zařazovat jednoduchá mluvní cvičení na zvolené téma - v matematice vymýšlet slovní úlohy, otázky, - hovořit o postupu ve složitější úloze, zkusit druhým poradit s řešením, ptát se navzájem na problémy v učivu - ve výchovách nechat žáky pokusit se vyjadřovat dojmy z uměleckého díla
Kompetence sociální a personální	- přiměřeně věku si ve skupině rozdělí role, které jsou v zadání vymezeny, případně použije známé role - vymezuje s učitelem kritéria dobře odvedené práce - upraví pracovní místo pro dobrou práci skupiny a udržuje pracovní pořádek, ve skupině si navzájem půjčuje pomůcky - dodržuje dohodnutý časový limit pro splnění úkolu - dodržuje domluvená a zveřejněná pravidla spolupráce, upozorní na jejich porušení - při potížích se svou částí práce hledá pomoc nejprve u spolužáků, v jiných informačních zdrojích a nakonec u učitele, zároveň ochotně vyhoví při žádosti o pomoc jinému spolužákovi - po skončení práce se postará o úklid - pod vedením učitele zhodnotí práci celé skupiny - neodmítá ani nekritizuje nápady dokud nejsou prozkoumány, neposmívá se, reaguje na informaci a ne na osobu - při potížích nebo nezdaru neshazuje vinu na druhé - z nabídky úkolů se pokusí vybrat takové, které dokáže splnit - za pomoci učitele provádí sebehodnocení a volí cíl pro sebezdokonalení a určuje, co pro to může udělat - radí se s učitelem, jak zlepšit svou práci - omluví se za to, že nezvládl své emoce Strategie Dbáme na to, aby: - se žáci podíleli na stanovení pravidel pro práci v různě velkých skupinách a aby tato pravidla respektovali

	- ve vyšších ročnících si žáci volili žákovskou samosprávu - se učili vzájemné toleranci a zodpovědnosti za plnění dílčích částí společného úkolu - v případě potřeby dokázali požádat o pomoc a sami byli ochotni pomoc podle svých možností poskytnout - vzájemná komunikace byla vedena v příjemné atmosféře, tomu mimo jiné napomáhá i vhodné oslovování žáků mezi sebou - využívali různých forem prezentace názorů ve všech oblastech - měli možnost a prostor pro projevy svých pocitů a nálad - se žáci aktivně podíleli nejen na vnitřním, ale zejména na vnějším životě školy, na veřejných akcích, prezentacích
Kompetence občanské	- vyslechne názor druhých až do konce, zdržuje se odsuzujících komentářů, vyptává se, proč mají ostatní určitý názor - emocím druhých se neposmívá, nedělá opovržlivé poznámky - při posuzování konkrétních a nepříliš složitých jevů, událostí, problémů ve svém okolí se ptá „jak bych se na to díval, kdybych byl někým jiným“ - nevyjadřuje se pohrdlivě o skupinách lidí nebo jejich příslušnících - s pomocí dospělého vytváří a formuluje pravidla soužití třídy, kroužku, skupiny - chová se tak, aby důsledky jeho chování neomezovaly druhé lidi a nepoškozovaly prostředí - s pomocí dospělého hledá řešení konfliktních situací, nezahajuje vážné útoky na druhé, neúčastní se jich, neponižuje druhé, snaží se získat pomoc pro napadeného spolužáka, všímá si křivdy - snaží se pomáhat všem spolužákům, pod vedením dospělých promýšlí možnosti pomoci druhým - nežaluje, navrhuje, co konkrétního bychom mohli podniknout, aby byl odstraněn některý nepříjemný jev ve třídě, skupině - nad návrhy ostatních o společných záležitostech uvažuje a neodmítá je rovnou, snaží se diskutovat, neodmítá realizovat přijatá řešení, i když nejsou jeho - pokud nezná důvody pro určitý zákaz, slušně požádá o vysvětlení, které pak respektuje - respektuje základní pravidla trvale udržitelného života - zná telefonní čísla pro přivolání pomoci, ví, jak přivolá pomoc, má základní povědomí o poskytnutí pomoci - v kritických situacích bez zmatku hledá vhodnou osobu, která mu pomůže, počká na instrukce - vyhýbá se známým nebezpečím ve svém okolí, řídí se radami a doporučeními dospělých v tom, jak předcházet rizikům i bez dohledu dospělého - projevuje osobní vztah k místu, kde žije, projevuje znalosti místa, neničí památky, výzdobu, přírodu, užité předměty a objekty

	- ke hře i spolupráci přijímá všechny partnery a nikoho neodmítá - navštěvuje a účastní se kulturních akcí v obci Strategie Diskuse o řešení problému, vlastních zkušenostech, komunikaci vedeme žáky: - k vzájemnému slušnému chování bez hrubostí a násilí - ke snaze si mezi sebou pomáhat, uznávat se a oceňovat nápady druhých - ke snaze o co nejlepší plnění svých povinností i uvědomování si svých práv - k tvorbě pravidel na životě ve společnosti školy, k jejich naplňování - práci v týmu, kooperaci, k přijímání odpovědnosti za splnění úkolu - k poznávání různých forem prezentace názorů, myšlenek (komunitní kruhy, diskuse ...) - k prožitkovému a činnostnímu učení - k orientaci na konkrétní příklady z každodenního života - ke spolupráci věkově odlišných skupin přirozenou cestou malotřídního způsobu vyučování, organizací společenských akcí pro rodiče a veřejnost - tato kompetence je obsahem školní preventivní strategie „Rytíř školy“
Kompetence pracovní	- s pomocí učitele naplánuje dílčí činnosti nutné ke splnění úkolu, po skončení dokáže činnost vyhodnotit - pro vlastní činnost vybere z nabídky takové materiály a nástroje, které nejlépe odpovídají pracovnímu úkolu a připraví je - postupuje při práci podle jednoduchého návodu, pokud si neví rady, požádá o pomoc spolužáka nebo učitele - s pomocí učitele zaznamenává svůj pracovní postup - při práci sleduje termín splnění úkolu, práci dokončí - pracuje úsporně, neplýtvá materiálem - dodržuje bezpečnostní pravidla při práci, pracuje tak, aby chránil zdraví své i ostatních - dílčí činnosti s pomocí učitele průběžně porovnává s předem stanovenými kritérii, může se pokusit navrhnout úpravy, které vedou ke zlepšení - podle předem stanovených kritérií a zadání rozpozná kvalitní práci a dobře splněný úkol, zhodnotí podle těchto kritérií svoji práci i práci ostatních - přemýšlí o tom, jaké pracovní činnosti ho těší, jaké mu jdou lépe, než jiné - poznává různé obory lidského konání, v čem spočívá jejich význam, získává informace o různých profesích a učí se v nich orientovat - vhodným způsobem nabídne vlastní služby, naučí spolužáky, co oni sami neumí, mladším vysvětlí určité učivo, činnost, aktivně se zapojuje do plnění povinností při práci ve třídě, pro třídu a školu

	Strategie Pomáháme žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti, dovednosti a znalosti při budoucí profesní orientaci. - dosažení zručnosti žáků při práci s různými materiály, provádění činností a pokusů, udržování pořádku na pracovním místě, systém v ukládání pomůcek a nářadí - samostatnou přípravu jednoduchých pomůcek pro výuku žáky - aktivní práci zapojovat do běžného života školy, budování vztahu k práci své i ostatních - dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při pracovních činnostech - poznávání různých oborů lidské činnosti, jejich výsledků a významu pro ostatní lidi

Vzdělávání žáků se specifickými vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje **poskytnutí podpůrných opatření**. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona (v souladu s novelou č. 82/2015 Sb a vyhláškou č. 27/2016 Sb.). Podpůrná opatření realizuje škola a školské zařízení.

2.2.3. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP)

PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu. PLPP má písemnou podobu. Jeho zpracování předchází rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovit metody práce s žákem, způsob kontroly osvojení znalostí a dovedností. Třídní učitel stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným. Třídní učitel seznámí zákonného zástupce s PLPP a prostřednictvím vedení školy zajistí odeslání PLPP do školského poradenského zařízení (ŠPZ) a doporučí zákonným zástupcům vyšetření ve ŠPZ.

Plán pedagogické podpory (PLPP) zpracovává škola pro žáka od prvního stupně podpůrných opatření a to na základě potřeb úprav ve vzdělávání nebo zapojení do kolektivu. S PLPP je seznámen žák, zákonný zástupce žáka a všichni vyučující. Obsahuje popis obtíží žáka, stanovení cílů podpory a způsobů vyhodnocování naplňování plánu. PLPP škola vyhodnocuje naplňování cílů nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu (IVP)

IVP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu. IVP má písemnou podobu. Jeho zpracování předchází rozhovory s jednotlivými vyučujícími s cílem stanovit např. metody práce s žákem, způsoby kontroly osvojení znalostí a dovedností. Třídní učitel stanoví termín přípravy IVP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

Třídní učitel projedná se zákonnými zástupci IVP a zajistí jejich písemný informovaný souhlas

Individuální vzdělávací plán (IVP) zpracovává škola pro žáka od druhého stupně podpůrných opatření a to na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce. IVP vychází z ŠVP. Obsahuje mj. údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření poskytovaných v kombinaci s tímto plánem. Naplňování IVP vyhodnocuje školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou nejméně jednou ročně.

Zodpovědné osoby a jejich role v systému péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

Školní poradenské pracoviště vzhledem ke specifickým podmínkám v naší škole je tvořeno samotnými třídními učiteli spolupracujícími se školním metodikem prevence, který je pověřen spoluprací se školským poradenským zařízením. Členem školního poradenského pracoviště je také ředitel školy.

Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

V oblasti organizace výuky:

- úprava zasedacího pořádku
- dělení a spojování hodin
- prodloužení základního vzdělávání na 10 let
- odlišná délka vyučovací jednotky, úprava přestávek mezi hodinami,
- střídání forem a činností během výuky
- využívání skupinové výuky
- postupný přechod k systému kooperativní výuky
- přidělení asistenta pedagoga, sdíleného asistenta na základě doporučení (ŠPZ)

V oblasti metod výuky:

- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
- metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi
- důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu
- respektování pracovního tempa žáků se zaměřením na prevenci únavy a metod na podporu motivace
- poskytování odlišného a dostatečného časového limitu k zvládnutí úkolů
- kontaktní styl výuky, kooperativní učení
- využívání speciálnědidaktických učebních pomůcek

V oblasti hodnocení:

- využití rozšířené formy hodnocení, reflektující požadavky individuálního přístupu k žákovi
- sebehodnocení

Přehled předmětů speciálně pedagogické péče:

- zdravotní tělesná výchova
- nácvik sociální komunikace
- rozvoj grafomotorických dovedností
- prostorová orientace

V případě charakteru potíží žáka zařazeného do 3 - 5 stupně podpory a na doporučení ŠPZ bude v souladu s platnou legislativou obsah učiva a očekávaných výstupů upraven ve ŠVP tak, aby zohledňoval možnosti žáků vycházející z jejich postižení (dle RVP ZV „*minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření*“).

2.2.4. Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení Plánu pedagogické podpory (PLPP)

PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu. PLPP má písemnou podobu. Jeho zpracování předchází rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovit metody práce s žákem, způsob kontroly osvojení znalostí a dovedností. Třídní učitel stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

Třídní učitel seznámí zákonné zástupce s PLPP a prostřednictvím vedení školy zajistí odeslání PLPP do školského poradenského zařízení (ŠPZ) a doporučí zákonným zástupcům vyšetření ve ŠPZ.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení Individuálního vzdělávacího plánu (IVP)

IVP mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s ředitelem školy a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme s obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

Třídní učitel zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Třídní učitel po podpisu a po získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP řediteli školy, který je zaznamená do školní matriky

Pravidla pro zapojení dalších subjektů

Při vzdělávání nadaných či mimořádně nadaných žáků je vhodné navázání spolupráce s Menzou ČR nebo nejbližší Pedagogickou fakultou školy. S pracovníky těchto institucí je vhodné provádět konzultace podle potřeby.

Pro pedagogy školy se doporučuje v tomto případě vzdělávání v rámci jejich DVPP

Zodpovědné osoby a jejich role

Školní poradenské pracoviště vzhledem ke specifickým podmínkám v naší škole je tvořeno samotnými třídními učiteli spolupracujícími se školním metodikem prevence, který je pověřen spoluprací se školským poradenským zařízením. Členem školního poradenského pracoviště je také ředitel školy.

Specifikace provádění a úprav vzdělávacího procesu nadaných a mimořádně nadaných žáků

- předčasný nástup ke školní docházce
- vzdělávání skupiny mimořádně nadaných žáků v jednom či více vyučovacích předmětech
- účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy nebo v jiné škole
- obohacování vzdělávacího obsahu
- příprava a účast na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol
- nabídka volitelných vyučovacích předmětů, nepovinných předmětů a zájmových aktivit.

2. 2. 5. Začlenění průřezových témat

Průřezová témata (PT) představují v základním vzdělávání způsob, jak pojmout zásadní problematické oblasti současného světa. Reagují na aktuální potřeby člověka a světa.

Průřezová témata jsou důležitým formativním prvkem základního vzdělávání a naplňování cílů ŠVP, pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot, a potřebných praktických dovedností.

Průřezová témata se ve škole realizují tak, aby žáci v průběhu 1. stupně prošli všemi PT, přičemž se však nemusí seznámit se všemi tematickými okruhy. Pořadí okruhů není striktně stanoveno, je možné volit je v libovolném pořadí tak, aby podporovalo výchovné a vzdělávací strategie školy a prohlubovalo výchovné a vzdělávací strategie vyučovacích předmětů.

Průřezovými tématy základního vzdělávání jsou:

- **výchova demokratického občana (VDO)**
- **osobnostní a sociální výchova (OSV)**
- **výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)**
- **multikulturní výchova (MKV)**
- **environmentální výchova (ENV)**
- **mediální výchova (MV)**

Začlenění průřezových témat ve ŠVP Spolu za poznáním:

Výchova demokratického občana (VDO)			
Tematické okruhy průřezového tématu VDO jsou začleněny do práce školy v čistě praktické podobě. Vycházíme přitom z předpokladu, že škola je organizace, která funguje na principu pravidel. Patří do ní různí lidé s různými potřebami. Je tak jakýmsi miniaturním modelem společnosti. Tedy i té demokratické. Tento model je neustále dotvářen a vylepšován upravováním pravidel tak, aby většina zúčastněných měla pozitivní pocit, že společné soužití a práce probíhají tím nejlepším možným způsobem. V případě žáků s lehkým mentálním postižením bude realizace tématu zaměřena především na utváření sebeúcty, sebedůvěry a samostatnosti, úcty k zákonu, úcty k hodnotám jako je svoboda, spravedlnost, solidarita, odpovědnost, tolerance. Výuka bude rozvíjet disciplinovanost a sebekritiku, schopnost zaujmout vlastní stanovisko v pluralitě názorů a dovednosti asertivního jednání i schopnosti kompromisu. Utváření znalostí a dovedností těchto žáků bude zohledňovat jejich individuální možnosti. Tematické okruhy: Občanská společnost a škola Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování			
Přínos tématu	Projekty, akce	Rozpuštěno v předmětech	Život školy
Vědomosti, dovednosti a schopnosti → umožňuje	Besedy s představiteli správy obce	Napříč všemi předměty Skupinová práce	Třídní zastupitelstva Řád školy

využívat na rozhodování celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a svědomím jejich důsledků Postoje, hodnoty → vede k otevřenému aktivnímu, zainteresovanému postoji v životě	Volby třídních samospráv Veřejná vystoupení Ochrana člověka za mimořádných situací	Kooperace	Pravidla tříd

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

Naplnování cílů PT OSV umožňuje integrace prakticky do všech školních i mimoškolních aktivit. Jejím cílem je, aby si žák vytvářel dobrý vztah k sobě samému i k ostatním lidem, aby získal dovednosti potřebné ke zdravému duševnímu a sociálnímu životu. OSV je zaměřena na osobnost žáka, na konkrétní skupinu žáků, na vztah mezi žákem a učitelem i na některé situace denního života.

V případě žáků s lehkým mentálním postižením bude realizace tohoto tématu zaměřena především na utváření pozitivních nezraňujících postojů k sobě samému i k druhým, na rozvoj zvládnutí vlastního chování.

Výuka bude napomáhat primární prevenci sociálně patologických jevů. Utváření znalostí a dovedností těchto žáků bude zohledňovat jejich individuální možnosti.

OSV

Přínos tématu	Projekty, akce	Rozpuštěno v	Život školy
Utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci Vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci	Třídní a školní projekty Participace žáků na zápisu do 1. ročníku Noc ve škole Školní MPP	Jazyková komunikace Člověk a jeho svět Skupinová práce Dramatizace Komunitní kruh Napříč všemi ročníky	Raníčky Návštěvní dny Prezentační akce Zahradní slavnosti Výlety Besídky Pobyty

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)

VMEGS má často velmi blízko k MKV, ENV i VDO. Jejich blízkost je dána tím, že se věnují složitým vztahům mezi jednotlivcem, společností a světem. Obsahově se k těmto tématům váží každodenní světové i domácí události. Díky VMEGS žáci mohou najít klíč k tomu, aby porozuměli aktuálnímu dění ve světě, orientovali se v něm, našli své místo a možnosti uplatnění. Cíle VMEGS úzce souvisí s cíli a filozofií ŠVP. Úkolem VMEGS je také umožnit žákům získávat pozitivní a přínosné zkušenosti s odlišnými kulturami a vytvářet takové prostředí, které bude podporovat mezinárodní spolupráci.

V případě žáků s lehkým mentálním postižením bude realizace tématu zaměřena především na překonávání stereotypů a předsudků, na kultivaci postojů k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života.

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu VMEGS pro žáky s lehkým mentálním postižením, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků tak, aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

Přínos tématu	Projekty, akce	Rozpuštěno v předmětech	Život školy
Vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem o osobnostní vzory Utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti	Referáty Nástěnky Den Země	Zjm. ve 3., 4. (5.) ročníku Jazyk a jazyková komunikace, ČJ, JA Člověk a jeho svět PRV, VL, PŘ Umění a kultura HV, VV	Zahraniční pobyty a družební vztahy Výzdoba školy Informovanost rodičů (prezentace, spolupráce)

Multikulturní výchova (MKV)

MKV využívá především osobní zkušenosti. A to jak učitele, tak žáka. Může být obohacena tématy, která se vztahují ke zvláštnostem místního česko-polského pohraničního regionu a komunit, žijících ve městě. PT MKV umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí a hodnotami těchto komunit a zároveň si tak uvědomovat svou kulturní identitu. MKV rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu, toleranci. Efektivita MKV spočívá ve ŠVP především v prožitkových aktivitách.

V případě žáků s lehkým mentálním postižením bude realizace tématu zaměřena především na uvědomění si vlastní identity a schopnost reflexe vlastního sociokulturního zázemí, na utváření hodnotového systému žáků, korekci jejich jednání.

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu pro žáky s lehkým mentálním postižením, zvolí vyučující s ohledem na individuální možnosti žáků tak, aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

Přínos tématu	Projekty, akce	Rozpuštěno v předmětech	Život školy
Umění komunikace a spolužití ve skupině s příslušníky jiných kultur Uvědomění si neslučitelnosti rasové (náboženské) intolerance	Tradice a kultura jiných národů (Žijeme v Evropě) Cestování Besedy Filmy Vliv světových událostí na vývoj v jednotlivých zemích Světová náboženství	Jazyk a jazyková komunikace Čj, Aj Člověk a jeho svět PRV, VI Umění a kultura HV, VV Člověk a zdraví TV	Ožívování tradic Osobní kontakty s národnostními menšinami Besedy Výzdoba školy Družba školy Humanitní sbírky Návštěvy kostelů Výlety, exkurze

Environmentální výchova (ENV)

ENV jako PT má na naší škole široké možnosti uplatnění. Podmínky pro její začleňování do výuky jsme vytvářeli po několik let. ENV úzce souvisí se základními kategoriemi lidského bytí, s místem a časem. Propojuje navzájem blízké a vzdálené, přítomnost a budoucnost, lokální a globální. To jí dává příležitost integrovat se do všech vzdělávacích oblastí i předmětů. Zcela jedinečné je to, že otázky a problémy životního prostředí se ve své podstatě týkají přežití civilizace. Žáci jsou vedeni k aktivní účasti na řešení problémů životního prostředí na úrovni místní, regionální i mezinárodní. ENV učí žáka komunikovat, vyjadřovat vlastní názory a zdůvodňovat je. V případě žáků s lehkým mentálním postižením bude realizace tématu zaměřena

především na vnímání života jako nejvyšší hodnoty, na rozvoj odpovědnosti ve vztahu k ochraně přírody a přírodních zdrojů, na rozvoj aktivity, tvořivosti, vstřícnosti a ohleduplnosti ve vztahu k prostředí.

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu pro žáky s lehkým mentálním postižením, zvolí vyučující s ohledem na individuální možnosti žáků tak, aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů

Přínos tématu	Projekty, akce	Rozpuštěno v předmětech	Život školy
Poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí ve kterém žije a které spoluutváří	Prostor pro hru, fantazii a klid Celoroční meteorologická pozorování Tříděný odpad Týden pro Zemi Poznávání zvířat Poznávání rostlin Koutky přírody Sbírky	Člověk a jeho svět PRV, VL, PŘ Informatika Umění a kultura VV, HV Člověk a zdraví TV Člověk a svět práce PČ	Sběrové akce Třídění odpadu Nástěnky Exkurze OSMTP ZOO Výstavy Prezentace Péče o okolí školy, školní a domácí prostředí

Mediální výchova (MV)

Pro naplňování cílů MV je potřeba specifických znalostí, mediální gramotnost učitele (využití při práci s ICT). Média mají významný vliv na život nás všech, jsou přítomna v životě každého z nás, jsou jeho každodenní součástí. MV žákům zprostředkovává poznatky o fungování a společenské roli médií a rozvíjí dovednosti, které podporují nezávislé zapojení jednotlivce do mediální komunikace. Učí žáky základům mediální gramotnosti, což je především schopnost analyzovat nabízená sdělení a využít jejich podněty. Jde o to, aby žák věděl, že ne každé mediální sdělení je věrným zprostředkováním událostí nebo realistickým obrazem člověka.

V případě žáků s lehkým mentálním postižením bude realizace tématu zaměřena především na uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění, na využívání potenciálu médií, jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času.

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu pro žáky s lehkým mentálním postižením, zvolí vyučující s ohledem na individuální možnosti žáků tak, aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů

Přínos tématu	Projekty, akce	Rozpuštěno v předmětech	Život školy
Rozvíjí komunikační schopnosti při veřejném vystupování, stylizaci psaného i mluveného textu Rozvíjí citlivost vůči stereotypům, v obsahu médií, zpracování mediálních sdělení	Diskuse s redaktorem Reportáže Ankety Prezentace Reklama Plakát	Jazyk a jazyková komunikace ČJ Informatika Umění a kultura VV, HV	Návštěvní dny Kronika Výstavka Public relation školy

3. Učební plán

3. 1. Tabulka učebního plánu

Vzdělávací oblasti	Vyučovací předměty	ročník					Minimální časová dotace	
		1.	2.	3.	4.	5.		Disp.
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	7+2	7+2	7+2	6+1	6+1	33	+8
	Anglický jazyk	-	-	3	3	3	9	-
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	4	4+1	4+1	20	+2
Informační a komunikační technologie	Informatika	-	-	-	-	1	1	-
Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2+1	2+1	-	-	12	+3
	Vlastivěda	-	-	-	2	2		
	Přírodověda	-	-	-	2	1		
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	12	+3
	Výtvarná výchova	1+1	1+1	1+1	2	2		
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	-
Člověk a svět práce	Praktické činnosti	1	1	1	1	1	5	-
Celková dotace		21	22	25	25	25	102	+16
							118	

3. 2. Poznámky k učebnímu plánu

Základní vzdělávání se realizuje v průběhu povinné devítileté školní docházky. V podmínkách školy je základní vzdělávání realizováno v pěti po sobě jdoucích ročnících 1. stupně základní školy a to malotřídní formou vyučování.

Vzdělávací a výchovný proces se odehrává ve 2. obdobích:

1. období – 1. – 3. ročník

2. období – 4. – 5. ročník

Každé období má své specifické cíle a stanovené očekávané výstupy závazné pro 2. období. Za 1. období ŠVP stanovuje očekávané výstupy na konci 3. ročníku jen orientačně. Další očekávané výstupy podléhají hodnocení v závěru 5. ročníku.

ŠVP Spolu za poznáním realizuje požadavky na základní vzdělávání prostřednictvím formulovaných vzdělávacích oblastí a vytváří pro školní praxi **vyučovací předměty**:

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	zkratka
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk Anglický jazyk	ČJ AJ
Matematika a její aplikace	Matematika	M
Informační a komunikační technologie	<i>V 1. – 4. ročníku není samostatným předmětem</i> Informatika	INF
Člověk a jeho svět	Prvouka Přírodověda Vlastivěda	PRV PŘ VL
Umění a kultura	Hudební výchova Výtvarná výchova Dramatická výchova (<i>není samostatným předmětem</i>)	HV VV
Člověk a svět zdraví	Tělesná výchova Výchova ke zdraví (<i>není samostatným předmětem</i>)	TV
Člověk a svět práce	Praktické činnosti	PČ

V průběhu 1. – 5. ročníku je v rámci tělesné výchovy realizována **výuka plavání v rozsahu nejméně 40 hodin**. Počet lekcí se odvíjí dle písemné dohody se smluvním partnerem uzavírané na konkrétní školní rok (45 minutové nebo 60 minutové lekce).

Škola využívá disponibilní časovou dotaci k realizaci takových vzdělávacích obsahů, které podporují specifická nadání a zájmy žáků a pozitivně motivují žáky k učení.

V případě žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními je možné využít disponibilní časovou dotaci v ŠVP k zařazení předmětů speciální pedagogické péče (jsou-li tato opatření žákovi doporučena školským poradenským zařízením a zákonný zástupce souhlasil s jejich poskytováním).

Do ŠVP se vkládají jako Příloha 1 Standardy pro základní vzdělávání. Jejich smyslem je účinně napomáhat při dosahování cílů stanovených v RVP ZV.

3. 3. UČEBNÍ OSNOVY

V kapitole vzdělávací oblasti – učební osnovy, dojde k zapracování minimální doporučené úrovně pro úpravy očekávaných výstupů v souladu s vyhláškou č. 27/2016 v případě podpůrných opatření třetího stupně pouze u žáků s lehkým mentálním postižením. Tyto výstupy jsou obvykle na nižší úrovni než odpovídající výstupu daného vzdělávacího oboru.

Tyto výstupy se zapracovávají do individuálního vzdělávacího plánu (IVP) pro žáka na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zákonného zástupce žáka.

3. 3. 1. Charakteristika vzdělávací oblasti

Jazyk a jazyková komunikace

Jazyk a jazyková komunikace je bezesporu jedna z nejdůležitějších oblastí ve výchovně vzdělávacím procesu, jelikož jazykové znalosti a jazyková kultura patří hlavním znakům vyspělosti každého absolventa základního vzdělání. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání. Obsah této vzdělávací oblasti se realizuje ve vzdělávacích oborech **Český jazyk a literatura** a **Cizí jazyk**. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Český jazyk a literatura

Vzdělávací obsah předmětu Český jazyk a literatura nám umožňuje vhodně rozvíjet jazykové znalosti každého žáka a tím ovlivňovat nejen jeho kvalitní jazykové a kulturní vzdělání. Pozitivním vztahem k mateřskému jazyku ukazujeme jazyk jako mnohotvárný prostředek k získávání a předávání informací.

Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko – kulturní vývoj lidské společnosti. Žáci se učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích, aby se uměli orientovat ve vnímání okolního světa i sebe sama. Dále se učí tvořivému myšlení, samostatnému získávání informací z různých zdrojů, vnímání názorů a argumentů druhých s porozuměním, což je základ pro zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace.

Výchovně vzdělávací cíle:

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- pochopení jazyka a jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání

- porozumění spisovné řeči mluvené, čtené i psané
- srozumitelnému vyjadřování vlastních myšlenek (zejména mluvenou řečí)
- správnému čtení s porozuměním textů přiměřených délkou i obsahem,
- znalostem příkladů literárních děl vhodných pro daný věk včetně ilustrací
- k získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- vnímání krásy a bohatosti mateřského jazyka
- při výuce pamatovat na důležitost tohoto období, ve kterém se vytváří vztah žáků k literatuře a jejich zájem o četbu
- uplatňovat možnost vyjadřovat se v mezipředmětových vztazích

Tento proces vzdělávání má komplexní charakter a je tvořen třemi složkami (**Komunikační a slohová výchova, Literární výchova a Jazyková výchova**), které spolu úzce souvisí a dochází k jejich přirozenému prolínání.

V **komunikační a slohové výchově** se žáci učí:

- porozumění psanému i mluvenému sdělení a jejich správné pochopení
- číst s porozuměním, kultivovaně psát a mluvit
- výstižně formulovat a sdělovat své myšlenky, prožitky a pocity
- pracovat s různými typy textů, jež se vztahují k nejrůznějším situacím nejen v prostředí školy, učí se je analyzovat, chápat a kriticky posuzovat jejich obsah

Komunikační výchova klade důraz na slovní vyjadřování, proto jednotlivé vyučovací předměty musí poskytovat dostatek prostoru k vlastnímu vyjadřování myšlenek a postřehů žáků.

K rozvoji komunikačních dovedností využíváme hlavně různorodou četbu a učivo prvouky, které se k sdělování vlastních prožitků a zkušeností přímo nabízí.

Komunikační výchova obsahuje činnosti:

- a) receptivní** (čtení, naslouchání)
- b) produktivní** (mluvený, písemný projev žáka)

Cílem výuky čtení je zaujmout žáka čteným textem a tím vytvořit pozitivní vztah k četbě a naučit všechny žáky číst přiměřeně náročné texty jasně, zřetelně a s porozuměním. Tomu výrazně pomáhá zařazování zajímavých literárních ukázek nejen z čítanky. Variabilita a pestrost čtených ukázek umožňuje žákům nalezení paralel z reálného života a tím i srovnání a vyhodnocení vlastních prožitků a jejich hodnotové zařazení. Zamyšlení, zda-li je možné ovlivňovat charaktery hrdinů a tím i mezilidské vztahy. Prožitková četba je nejlepší způsob jak vtáhnou žáky do dialogu, rozvíjet jejich slovní zásobu, ústní vyjadřování a v neposlední řadě jak ovlivnit duševní život dětí. Čtení je o prožitku, o rozvoji fantazie, o schopnosti vyprávět, ilustrovat, chápat čtené a dál s tím umět pracovat.

Čtením nebo poslechem se trénuje paměť a smyslové vnímání žáků.

Při výuce psaní získávají žáci správné psací dovednosti, základy čitelného, přiměřeně hbitého a úhledného rukopisu. Píší slova, krátké texty přiměřené zkušenostem žáků a za pomoci pedagoga zkouší vytvářet si vlastní „knížky“.

Pro rozvoj vyjadřovacích schopností využíváme:

- vyprávění podle obrázkové osnovy, o obrázku, vlastních zážitcích, přečteném textu
- rozhovory žáků k určitému tématu
- formulace otázek a odpovědí k danému tématu
- možnost svobodného výběru způsobu vyjádření myšlenek
- mezipředmětové vztahy
- jednoduchých popisků z písanek k psaní podobných textů
- možnost zpracovávat „první knihy“ v co nejjednodušší podobě, volně doplněné vlastními ilustracemi nebo výstřižky z časopisů
- dětských knih a encyklopedií

V literární výchově se žáci učí:

- prostřednictvím četby poznávat literární tvorbu vhodnou pro mladší školní věk, základní literární druhy
- správně formulovat obsah přečteného díla
- seznamují se s ilustracemi a vytvářejí si ilustrace své

V jazykové výchově se žáci učí:

- přesnému a logickému myšlení
- jasnému a srozumitelnému vyjadřování odpovídajícímu jejich věku
- základy mluvnické stavby jazyka a základní pravopisné jevy. Učí se je pozorovat, srovnávat, třídit i zobecňovat.
- získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby jazyka
- rozvíjet svou slovní zásobu.

Důraz je kladen na výcvik v pravopise lexikálním. Ústní i písemné vyjadřování se rozvíjí v souvislosti s poznáváním skutečností, které děti obklopují. Při samostatném vyjadřování žáci zpočátku reagují na pokyny a otázky učitele, později vytvářejí krátké souvislé projevy na témata blízká jejich zájmům a zkušenostem.

Hodiny Českého jazyka v I. období nemají ostré hranice mezi mluvnickou částí, slohovým výcvikem, literární výchovou a psaním. Proto je vhodné využít metod dramatické výchovy. Děti se tak snáze uvolní a nestydí se vyjadřovat své myšlenky a názory

a to nejen v českém jazyce.

K naplnění cílů docházejí metody typické pro dramatickou výchovu *cestou navození přímé modelové zkušenosti*. Z tohoto hlediska pak celek metod nám umožňuje plnit následující úkoly:

Z hlediska výchovného

V oblasti *individuálně psychické* rozvíjet:

- sensorické a motorické schopnosti
- řečové schopnosti
- soustředěnost
- logické myšlení
- představivost a fantazii
- emocionalitu, tvořivost, sebedůvěru, dobré sebehodnocení

V oblasti *sociální* rozvíjet:

- komunikační schopnosti (vnímání a přijímání signálů, plán vlastního sdělení, efektivní a užitečná komunikace)
- sociální inteligenci a empatii, cit pro skupinu
- kooperace a schopnost pomoci

V oblasti *etické* rozvíjet

- senzitivitu a vnímavost vůči existenci etických problémů

Z hlediska vzdělávacího

V předmětech český jazyk, prvouka, kde je užíváno *metod dramatické výchovy* rozvíjet:

- soubory znalostí vázaných k danému předmětu

Zkušenosti žáků získané pozorováním okolní přírody a života lidí se prohlubují čtením uměleckých textů. Myšlení a řeč žáků se přitom rozvíjí v souladu s rozvojem fantazie, citů, vůle a smyslu pro krásu.

Formy práce:

- individuální, samostatná
- kooperativní

- práce ve dvojicích
- exkurze

Metody a postupy:

- výklad, dialog, aktivizující hry, metody dramatické výchovy, praktická cvičení, činností učení, tajenky, hry se slovy, práce s Textem

Český jazyk, 1. ročník

Výstupy ŠVP, žák ...	Téma	Učivo	Průřezová témata, přesahy	poznámky
- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, čtení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky. - užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	Jazyková výchova	- poznávání a psaní jednotlivých velkých tiskacích písmen, hlásková analýza a syntéza slov - poznávání jednotlivých malých tiskacích písmen- - psaní malých a velkých psacích písmen - délka samohlásek - opis a přepis slov a vět - slovní zásoba - z hlediska potřeb čtení a psaní rozlišujeme věty, slova, slabiky, hlásky (písmena)	VDO, OSV, Umění a kultura – HV, VV (ilustrace textů), M Člověk a jeho svět PRV, VL, PŘ Člověk a svět práce PČ	
- porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti - respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	Komunikační a slohová výchova, mluvený projev	- naslouchání praktické, věcné (pozorné, zaznamenaná slyšené) - základní techniky dýchání, tvoření hlasu,		

- čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku - vyjadřuje své pocity z přečteného textu - pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele podle svých schopností	Literární výchova	sluchové analýze a syntéze - poslech literárních textů – lidové pohádky, říkadla, rozpočítadla, hádanky, příběhy ze života dětí, z přírody, o zvířatech - zážitkové čtení a naslouchání - dramatizace jednoduchých pohádek - memorování říkanek a básniček z paměti - řazení ilustrací podle dějové posloupnosti		

Český jazyk, 2. ročník

Výstupy ŠVP, žák ...	Téma	Učivo	Průřezová témata, přesahy	poznámky
- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, čtení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky - porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená - užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves - rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky - odůvodňuje a píše správně <i>i/y</i> po tvrdých a měkkých souhláskách, <i>dě, tě, ně, ú /ů, bě, pě, vě, mě</i> – mimo morfologický šev, velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob a zvířat, řek a měst	Jazyková výchova Věta Slovo, slabika Hlásky Slovní druhy	- druhy vět, pravopis věty (velké počáteční písmeno, interpunkční znaménka na konci věty), odpověď celou větou na otázky - nadřazené, podřazené, protikladné, souznačné - dělení slov na konci řádku - dělení hlásek (samohlásky, souhlásky, dvojhlásky), pravopis tvrdých a měkkých souhlásek, jejich délka - pravopis <i>u, ů, ú</i> - pravopis velkých písmen, vlastní jména - psaní skupin <i>dě, tě ně, bě, pě, vě, mě</i> - abeceda – řazení slov - psaní souhlásek na konci a uprostřed slova - příprava na poznávání podstatných jmen a dějových sloves - čtení a psaní předložek	VDO, OSV, MKV Umění a kultura – HV, VV (ilustrace textů), M Člověk a jeho svět PRV, VL, PŘ Člověk a svět práce PČ	

- <i>porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti</i> - <i>respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru</i> - <i>v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči</i> - <i>volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči</i>	Komunikační a slohová výchova	- krátká zpráva, oznámení, jednoduchý dialog - adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, zpráva, pozvánka - naslouchání - mluvený projev – základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčí- posluchač), nonverbální komunikace		
- <i>plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti</i> - <i>pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost</i>	Čtení	- správné a plynulé čtení krátkých i delších textů svým obsahem i délkou přístupným věku žáka - správné čtení předložek se slovem - čtení s porozuměním - odpovědi na jednoduché otázky z textu - vyhledávání slov, vyprávění obsahu	Návštěva knihovny	
	psaní	- procvičování tvarů písmen - psaní slabik, slov a jednoduchých vět - důraz na psaní s porozuměním - první krátké písemné		

- čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřeného věku - vyjadřuje své pocity z přečteného textu - rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění - pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	Literární výchova	vyjadřování žakovských pozorování a zkušeností - využívání dovednosti psát při různých jednoduchých zápisech – propojení s prvoukou -zápisy o přírodě - poslech literárních textů - zážitkové čtení a naslouchání - tvořivé činnosti s literárním textem –přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu - základní literární pojmy- literární druh a žánry – rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, herec	Výtvarná výchova Prvouka	

Český jazyk, 3. ročník

Výstupy ŠVP, žák ...	Téma	Učivo	Průřezová témata, přesahy	poznámky
- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, čtení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky - porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená - porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost - rozlišuje slovní druhy v základním tvaru - užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves - odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí - užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	Jazyková výchova	- slovní druhy, slova ohebná a neohebná - slovesa – osoba, číslo, čas, infinitiv - podstatná jména – rod, číslo - ostatní slovní druhy poznat a vyjmenovat - předložky – psaní a výslovnost - spodoba souhlásek, uprostřed slov, výslovnost, slovní přízvuk - význam slov, významové okruhy, slova citově zabarvená, zdrobněliny, synonyma, homonyma, antonyma - věta jednoduchá, souvětí - abeceda- vyhledávání v pravidlech - psaní i,í /y,ý po obojetných souhláskách	VDO, OSV, ENV, MKV Umění a kultura – HV, VV (ilustrace textů, tvorba plakátů k výuce, typy písma), M Člověk a jeho svět PRV, VL, PŘ Člověk a svět práce PČ	
- plynule čte s porozuměním texty přiměřeného obsahu a	Čtení	- správné, plynulé a uvědomělé čtení	Besedy o knihách, návštěva knihovny,	

<i>náročnosti</i> - porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti - respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru - volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích - na základě vlastních zážitků tvoří krátký projev - píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	Komunikační a slohová výchova	- tiché čtení krátkých textů se samostatným způsobem zpracování otázek a úkolů - čtení s porozuměním - vyhledávání slov, výrazů, vlastních jmen v přečteném textu - naslouchání - mluvený projev - písemný projev - procvičování psaní tvarů písmen a jejich spojení - dodržování rovnoměrných vzdáleností mezi písmeny ve slovech i mezer mezi slovy na řádku, sklon písma - při dodržení úhlednosti písma psaní zrychlovat - zaměřit se na popis a vypravování podle dané osnovy	návštěva výstav, divadelní představení	
- čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřeného obsahu a náročnosti - vyjadřuje své pocity z přečteného textu - rozlišuje vyjadřování v próze	Literární výchova	- pojmenovat znaky poezie (rým, rytmus), prózy - rozlišení literatury umělecké a věcné - v umělecké literatuře charakterizovat žánry – pohádka (umělá, lidová),	Rým a rytmus v hudební výchově. Výtvarná výchova – ilustrace literárních děl.	

<i>a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění</i> - <i>pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností</i> -		příběh s dětským a zvířecím hrdinou - bajky - nejznámější autoři a ilustrátoři - poslech literárních textů - zážitkové čtení a naslouchání - tvořivé činnosti s literárním textem - literárně-výchovné aktivity		

Český jazyk, 4. ročník

Výstupy ŠVP, žák ...	Téma	Učivo	Průřezová témata, přesahy	poznámky
- porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová - rozlišuje ve slově kořen, část příponovou a předponovou - určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu - rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary - vyhledává základní skladební dvojici a v neúplných základních skladebních dvojicích označuje základ vět - užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje - píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	Jazyková výchova	- slovesa – osoba, číslo, způsob, čas - věta hola a rozvitá - skladební dvojice a její grafické znázornění - stavba slova (předpona, kořen, příponová část), slova příbuzná - psaní i/ y po obojetných souhláskách uvnitř slov - podstatná jména obecná a vlastní, pádové otázky, rozlišování jednotlivých pádů - slovní druhy - mluvnické kategorie, vzory rodu ženského	VDO, OSV, ENV, MKV, MV Umění a kultura – HV, VV (ilustrace textů), M Člověk a jeho svět PRV, VL, PŘ Člověk a svět práce PČ	
- posuzuje úplnost a neúplnost jednoduchého sdělení - reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj	Komunikační a slohová výchova	- základní znaky popisu a vypravování - tvorba vlastní osnovy z textu - výpisky z textu	Člověk a jeho svět Výtvarná výchova- portrét, zátiší, postava	

<i>podstatná fakta</i> - <i>vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku</i> - <i>rozpozná manipulativní komunikaci v reklamě</i> - <i>volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru</i> - <i>rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace</i> - <i>čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas</i> - <i>rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodné pro daný věk, podstatné informace zaznamenává</i> - <i>píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry</i>	Čtení Psaní	- popis osoby, věci - dopis (obálka, stavba dopisu) - správné plynulé čtení uměleckých a krátkých naučných textů - tvorba otázek k přečtenému textu - tiché čtení - vystižení hlavní myšlenky textu, vyprávění obsahu podle připravené osnovy - pozorné a soustředěné naslouchání - dodržování hygienických zásad při psaní - opis, přepis textů s uvědoměním obsahu	Výtvarná výchova Člověk a jeho svět	

- sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti - - čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřeného obsahu a náročnosti - vyjadřuje své pocity z přečteného textu - rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění - pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	Literární výchova	psaného (vytvářená portfolia do přírodopisu, vlastivědy) - typy rýmů (střídavý, sdružený) - rytmus - v umělecké literatuře charakteristika žánrů - pověst - dobrodružná literatura - nejznámější autoři a ilustrátoři - práce s encyklopediemi	Hudební výchova –rým a rytmus Člověk a jeho svět Výtvarná výchova – ilustrace Představení Besedy o knihách, návštěva knihoven, výstav, divadelních představení	

Český jazyk, 5. ročník

Výstupy ŠVP, žák ...	Téma	Učivo	Průřezová témata, přesahy	poznámky
- rozlišuje ve slově kořen, část příponovou a předponovou - určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu - rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary - vyhledává základní skladební dvojici a v neúplných základních skladebních dvojicích označuje základ vět - užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje - píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách - zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	Jazyková výchova	- předložky (s,z) (2.a7.pád) - podstatná jména – vzory rodu středního a mužského - slovesa – slovesný způsob, jednoduché a složené tvary - slovní druhy - stavba věty, souvětí - podmět (vyjádřený, nevyjádřený) a přísudek - shoda podmětu a přísudku, příčestí minulé - přídavná jména – vzory tvrdých a měkkých, pravopis i/y - seznámení s přivlastňovacími přídavnými jmény	VDO, OSV, ENV, MKV, MV Umění a kultura – HV, VV (ilustrace textů), M Člověk a jeho svět PRV, VL, PŘ Člověk a svět práce PČ Informační a komunikační technologie –internet, e-mail	
- posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení - reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	Komunikační a slohová výchova	- žánry písemného projevu, jednoduché tiskopisy, zprávy, pozvánka, vzkaz, inzerát - tvorba vlastní osnovy - popis pracovního postupu dotazníky	Informační a komunikační výchova	

- rozpozná manipulativní komunikaci v reklamě - rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace - sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti - odliší v textu podstatné a okrajové informace, posoudí úplnost a neúplnost sdělení				
- čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas - rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodné pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	Čtení	- hbité, uvědomělé a výrazné čtení - hlavní myšlenka literární ukázky nebo postavy - postavy a jejich postoje – hodnocení - vyhledávání informací ve slovnících a různých publikacích		
- píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	Psaní	- čitelnost, přehlednost písemného projevu - opis a přepis textů – portfolia		
- přednáší z paměti literární texty přiměřeného věku	Literární výchova	- bajky – znaky žánru - dobrodružná literatura –	Člověk a jeho svět Výtvarná výchova	

- využívá literární texty jako zdroj informací a prožitků - jednoduše a výstižně charakterizuje hlavní žánry dětské literatury - při jednoduché analýze literárních textů používá elementární literární pojmy - vyjádří své pocity z přečteného textu a názory o něm - podle svých schopností volně reprodukuje text, případně tvoří vlastní literární text na dané téma		znaky žánru - nejznámější autoři a ilustrátoři - práce s encyklopediemi	Beseda o knihách, návštěva knihoven, výstav, divadelních představení	

Cizí jazyk

Výuka anglického jazyka v 1. období tvoří úvod do cizojazyčného vzdělávání žáků. Proto je v tomto období nejdůležitější probuzení zájmu o výuku angličtiny a vytváření pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti. Vyučovací hodiny jsou proto v průběhu roku prostoupeny zajímavostmi a pro žáky poutavými činnostmi, hrami, písničkami.

Ve 2. období pak již vyučujeme komunikační dovednosti na základním stupni evropského standardu. Pro tuto úroveň se zaměřujeme zejména na nácvik rozhovorů. Dbáme na čtení jednoduchých textů s porozuměním. Žáky vedeme k tomu, aby postupně dokázali o textu hovořit, tvořit jednoduché otázky podle textu, odpovídat si navzájem, jednoduše text reprodukovat. pokud je to možné, věty z textu obměňovat, využívat osvojenou slovní zásobu. Vše procvičujeme pomocí didaktických her, včetně mluvnice.

V oblasti písemné stránky jazyka se soustředíme na dovednosti požadované evropským standardem. napsat jednoduchý pozdrav, přání k svátkům, vyplnit jednoduchý formulář, napsat o sobě krátký dopis.

Cíle:

Řečové dovednosti, poslech, mluvení, čtení, psaní

- motivovat žáky k zájmu o anglický jazyk, učit se vnímat a napodobovat melodii a rytmus anglického jazyka
- poznávat a prakticky používat základní pravidla výslovnosti
- činnostní formou naučit žáky základní slovní zásobu z jim blízkých oblastí (s obrázky, předměty)
- činnostní formou výuky naučit žáky jednoduchá základní pravidla gramatiky a základní zdvořilostní fráze
- základní fráze a obraty procvičovat s pomocí CD a manuálních činností s pomůckami
- s pomocí obrázků nebo předmětů vytvářet a obměňovat první krátké rozhovory
- rozumět jednoduchým pokynům, otázkám učitele
- vést žáky k získání schopnosti číst s porozuměním přiměřené jednoduché texty v anglickém jazyce
- získávat první poznatky o zemích, kde se mluví anglicky
- postupně začít chápat význam znalosti angličtiny pro život
- vytvářet u žáků pocit sebevědomí, že se dokáží uplatnit i v cizině
- aktivní účastí žáka na výuce anglického jazyka ho vést ke schopnosti jednoduše komunikovat s využitím prvních poznaných slov a frází
- žák je připraven pro pokračování ve výuce anglického jazyka pro další úroveň a případně pro studium dalšího cizího jazyka

Charakteristika výuky

Výuka jazyka vychází výhradně z jeho praktického použití. Vyučování je poutavé, hravé, zábavné, vychází z přirozeného života žáků. Snažíme se, aby žák porozuměl vyslechnutému spojení, aby dovedl základní slova a jednoduché věty přečíst a slova i zapsat, popřípadě k nim nakreslit obrázek.

Výklad pravidel gramatiky v 1. období je omezen na nezbytně nutné minimum potřebné k tvorbě jednoduchých vět. Slovní zásoba je volena především z okruhu zájmů dětí tohoto věku (tematické okruhy: domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok-svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny, zvířata, příroda, počasí). Slova jsou vázána do vzájemných souvislostí. Upevňování, procvičování a využití slovní zásoby v jednoduchých větách spojujeme vždy s činnostmi, s konkrétním předmětem, obrázkem – tzn. názorem, a to v každé hodině. To je základem k tomu, aby se anglickému jazyku učil každý žák s chutí a věřil, že bude mít úspěch.

Využíváme zvukových nahrávek, anglických říkanek a písniček, z nichž některé se žáci učí zpaměti.

Ve 2. období postupujeme od znalostí získaných v 1. období k dospělejším tématům. Opakované procvičování látky mohou vést žáci, kteří probíranou látku rychle zvládnou, např. žáci jazykové nadaní. Jazykovým nadáním rozumíme schopnost zapamatovat si nové cizí slovo ve všech jeho podobách: zvukové, písemné, ve spojení s jinými slovy ve větách, a schopnost okamžitě rozlišit jeho mluvenou podobu.

Anglický jazyk, 3. ročník

Výstupy SVP, žák ...	Téma	Učivo	Průřezová témata, přesahy	poznámky
<i>Řečové dovednosti</i> - porozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - reaguje na ně verbálně i neverbálně - zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal - rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má		- básně, říkanky, písničky - abeceda - číslovky 1-12 - základní slovní zásoba z těchto oblastí: domov, rodina, barvy, zvířata, části lidského těla, předměty na lavici a ve třídě - základní pozdravy a konverzační fráze - svátky a tradice Halloween, Easter, Christmas	VDO, OSV, VMEGS, MKV Napříč všemi předměty při seznamování se základní slovní zásobou	

<i>k dispozici vizuální oporu</i> - <i>rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu</i> - <i>přihadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení</i> - <i>píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy</i>	Gramatika	- osobní zájmena - některá zájmena přivlastňovací: my, your - spojení přídavného + podstatného jména: a little dog - spojení zájmena přivlastňovacího + podstatného jména: my car - spojení číslovky základní + podstatného jména: one cat - What's this? –otázka, krátká odpověď		

Anglický jazyk, 4. ročník

Výstupy ŠVP, žák ...	Téma	Učivo	Průřezová témata, přesahy	poznámky
Poslech s porozuměním - <i>Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností</i> - <i>Rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu</i>	Slovní zásoba z těchto konverzačních témat a okruhů	- rodina, domov, bydliště a dům, město, škola, sport, oblečení, nakupování, jídlo, cestování a dopravní prostředky, počasí, čas, neformální dopis - nejběžnější přídavná jména - kalendářní rok, svátky a tradice – Halloween, Christmas, Easter, Valentine's day - množné číslo	VDO, OSV, VMEGS, MKV, MV Napříč všemi předměty při seznamování se základní slovní zásobou	

Mluvení - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat Čtení s porozuměním - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu Psaní - vyplní osobní údaje do formuláře	Zvládnuté gramatické oblasti	- slovesa „to be“ a „to have“ – otázka, zápor, odpověď - používání určitého a neurčitého členu - používání gramatických časů „Present Simple“ a „Present Continuous“, pochopení rozdílu mezi nimi a jejich správné použití - modální sloveso „can“ - rozkaz v angličtině - umístění v prostoru – předložky „in, at, to, on, between, next to“ - vazba „There is“/ „There are“ - přivlastňování - otázky rozvíjející základy ze 3. ročníku: What...? What colour..? Where..?... - přivlastňovací zájmena - sloveso „like“ –otázka, zápor, odpověď		

Anglický jazyk, 5. ročník

Výstupy SVP, žák ...	Téma	Učivo	Průřezová témata, přesahy	poznámky
Poslech s porozuměním - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	Gramatika	- počitatelnost a nepočitatelnost (much, many, little, few) - tvorba základních otázek s „Who, What, Where, When, How, How much“ - správné vyjádření aktuálního času a data - základní číslovky do 100 - písničky, básničky, jazykolamy - pohádky a krátké příběhy - čtení zjednodušených verzí knih v angličtině (Longman, Penguin,...) v úrovni Level 1	VDO, OSV, VMEGS, MKV, MV Napříč všemi předměty při seznamování se základní slovní zásobou	
Mluvení - zapojí se do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché	Využití jednoduchých poslechů v angličtině	- denní program (go to school, go home, do homework,...) - volný čas, označení dnů a části dne - názvy oblečení - názvy pokrmů - obraty spojené s nákupy - popis vzhledu - orientace v prostoru a		

<i>otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá</i> Čtení s porozuměním - <i>vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům</i> - <i>rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</i> Psaní - <i>napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života</i> - <i>vyplní osobní údaje do formuláře</i>	Prohlubování slovní zásoby	pojmy spojené s cestováním - příroda, počasí		

3. 3. 2. Charakteristika vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace

Vzdělávací oblast *Matematika a její aplikace* v základním vzdělávání je založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celý základním vzděláváním a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Vzdělávací oblast je tvořena čtyřmi tematickými okruhy:

a) Číslo a početní operace

V tomto tematickém okruhu si žáci postupně osvojují aritmetické operace (porovnávání, zaokrouhlování, sčítání, odčítání, násobení, dělení). Přitom se dbá na tři složky:

- dovednost (provádění početních operací)
- algoritmické porozumění (proč je práce prováděna předloženým postupem, důraz na činnostní provedení a pozorování žáků, hovor o pozorovaném)
- významové porozumění (umět operaci propojit na reálné situace nejlépe za pomoci individuálních činností, matematizace reálných situací)

b) Závislosti, vztahy a práce s daty

Žáci si v tomto tematickém okruhu na základě pozorování uvědomují změny a závislosti známých jevů. Porovnávají velikosti věcí a čísel. Pomocí svých činností postupně pochopí, že změnou může být zvětšení, růst, pokles. na poznání a pochopení závislostí navazuje v dalších obdobích práce s tabulkami, diagramy a grafy.

c) Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Jejich řešení je do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky. Při nich je třeba uplatňovat uvažování žáků, které později přechází v logické myšlení. Učí se řešit jednodušší úlohy z reálného světa, analyzovat reálné situace, pochopit problém, utřídit údaje, pomocí konkrétního názoru situaci modelovat, následně řešit a formulovat odpověď.

d) Geometrie v rovině a v prostoru

Žáci se v tomto tematickém okruhu učí objevovat, rozlišovat a určovat základní geometrické rovinné a prostorové útvary. Geometricky modelují reálné situace, hledají geometrické útvary ve svém okolí a pojmenovávají je. Učí se měřit délku, poznávají základní jednotku délky. Učí se základy grafického projevu v geometrii.

Při vyučování matematice v prvním období základního vzdělávání při probírání určitého učiva:

- seznámíme žáky s prvním pojetím daného problému a motivujeme je
- užitím názorných pomůcek a konkretizací vedeme žáky postupně k pochopení problému, který je dán novou učební látkou
- provádíme třídění a srovnávání naučených vědomostí s vědomostmi již osvojenými
- provádíme cvičení s praktickým užitím získaných vědomostí
- necháváme žáky samostatně vymýšlet slovní úlohy, které vycházejí z jejich zkušeností
- provádíme cvičení k zautomatizování určité početní operace
- necháváme žáky při praktických činnostech objevovat potřebu nového početního výkonu
- látku pro počítání z paměti volíme tak, aby přispívala k dosažení dobrého zvládnutí probíraného učiva

Cíle

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace:

- učí žáka osvojování základních matematických pojmů na základě aktivních činností (početních výkonů, postupů, základů jazyka a matematiky a způsobů jejich užití),
- klade důraz na porozumění základním pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům
- rozvíjí zkušenosti s matematickým modelováním pomocí činností, kterými se žáci učí poznávat a nalézat situace, které dokážou matematicky popsat
- využívá zkušeností žáků z domova i ze života kolem nich, vede k využívání matematických poznatků a dovedností v praktickém životě,
- poskytuje dostatečný prostor pro aktivní projev žáka – vymýšlení úloh žáky, vytváření obměn slovního úloh a matematických problémů pro různé obory činnosti lidí,
- využívá zájmů žáků, komunikaci mezi žáky, efektivně osvojených poznatků
- využívá grafického projevu jako znázorňování postupu řešení, od kresleného k obrázkovému názoru a k náčrtům,
- učí žáky soustředit se na své činnosti, podporuje schopnost žáků rozumět grafickým schémátům, tabulkám a jiným schematickým znázorněním, učí vytvářet jednoduchá schémata, vede žáky ke grafické gramotnosti

Matematika, 1. ročník

Výstupy ŠVP, žák ...	Téma	Učivo	Průřezová témata, přesahy	poznámky
- používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků - čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti - užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose - provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	Číslo a početní operace	- vytváření představ o jednotlivých číslech na základě názoru - přirozená čísla 1 – 5, numerace, počet - rozklady čísel - přirozená čísla 1 – 10, numerace, počet, rozklady - porovnávání počtu věcí, čísel - přirozená čísla do 20, numerace, počítání bez přechodu přes desítku, analogie s 1 desítkou - vztahy o několik více, o několik méně - sčítání a odčítání přirozených čísel spojené s manipulačními činnostmi	OSV, ENV, VMEGS Člověk a jeho svět VV, HV, ČJ (čtení, stylizace)	
- popisuje jednoduché závislosti z praktického života - doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel - rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné tvary, dovede je načrtnout	Závislosti, vztah a práce s daty	- závislosti a jejich vlastnosti - tabulky		
	Geometrie v rovině a prostoru	- základní útvary v rovině - orientace v prostoru (před, za, vedle, vpravo, vlevo, dole, nahoře)		

- porovnává velikosti útvarů - rýsuje rovné čáry podle pravítka - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	Slovní úlohy	- jednoduché úlohy ze života, řešené na základě manipulace s věcmi, předměty, penězi - využití vztahů o několik více, o několik méně		

Matematika, 2. ročník

Výstupy ŠVP, žák ...	Téma	Učivo	Průřezová témata, přesahy	poznámky
- používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků - čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti - užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose - provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	Číslo a početní operace	- sčítání, odčítání 0 – 20 s přechodem přes desítku - Přirozená čísla do 100, numerace, vytváření představ, posloupnost, počítání po desítkách, jednotkách, čtení a zápis čísel, číselná osa, porovnávání čísel, zaokrouhlování na desítky - lichá a sudá čísla - sčítání a odčítání 0 – 100 - písemné sčítání a odčítání bez přechodu přes desítku - násobení čísly 0, 1, 2, 3, 4, 5, 10 – odvozeno z opakovaného přičítání	EV, VMEGS, OSV ČJ – čtení s porozuměním VV - názor	

- orientuje se v čase - popisuje jednoduché závislosti z praktického života - doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel - vyhledává, sbírá a třídí data - rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné tvary a jednoduchá tělesa - porovná velikosti útvarů - rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní úkony	Závislosti, vztahy a jejich vlastnosti Geometrie v rovině a prostoru Slovní úlohy	- stejných čísel - dělení čísla 1, 2, 3 - tabulky - jednotky času (hodina, minuta) - základní rovinné a prostorové útvary – čtverec, trojúhelník, obdélník, kruh, krychle, kvádr, kužel, jehlan, válec, koule - shodnost a podobnost rovinných útvarů - modelování rovinných a prostorových útvarů - jednotky délky, praktická měření (metr, centimetr) - vytváření jednoduchých slovních úloh k jednotlivým typům příkladů, vedoucí k pochopení úsudku několikrát více		

Matematika, 3. ročník

Výstupy ŠVP, žák ...	Téma	Učivo	Průřezová témata, přesahy	poznámky
- používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků - čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti - užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose - provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	Číslo a početní operace	- sčítání, odčítání bez přechodu - sčítání, odčítání s přechodem - násobení čísly 6, 7, 8, 9, 10 - dělení v oboru malé násobilky - násobení v oboru velké násobilky - pořadí početních úkonů - písemné násobení jednociferným číslem - číselné obory – přirozená čísla do 1000 - vytvoření představy o čísle, posloupnost čísel (číselné řady) - čtení a zápis čísel - práce s číselnou osou - porovnávání čísel - zaokrouhlování (na sta, desítky) - písemné sčítání, odčítání do 1000 - procvičování odhadů - dělení se zbytkem v oboru malé násobilky - jednotky hmotnosti, délky,	EV, VMEGS, OSV ČJ – čtení s porozuměním VV - názor	

- <i>orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času</i> - <i>popisuje jednoduché závislosti z praktického života</i> - <i>doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel</i> - <i>vyhledává, sbírá a třídí data</i> - <i>rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné tvary a jednoduchá tělesa</i> - <i>porovnává velikosti útvarů, měří a odhaduje délku úsečky</i> - <i>rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině</i> - <i>řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace</i> -	Závislosti, vztahy a práce s daty Geometrie v rovině a prostoru Slovní úlohy	duté jednotky objemu (litr) - čas (hodina, minuta, vteřina) - základní útvary v rovině a prostoru – bod, úsečka, přímka, čára křivá, lomená - míra základních rovinných útvarů – hrana, stěna, vrchol - modelování útvarů v rovině a prostoru - řešení úloh o několik více, o několik méně - porovnávání rozdílem - řešení úloh několikrát více, několikrát méně - jednoduché slovní úlohy - úlohy se dvěma početními výkony		

Matematika, 4. ročník

Výstupy ŠVP, žák ...	Téma	Učivo	Průřezová témata, přesahy	poznámky
- využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení - provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel - zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel - používá zápis ve formě zlomku	Číslo a početní operace	- číselné obory – přirozená čísla do milionu - desítková soustava – zápis čísla a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model), zaokrouhlování čísel, odhady - písemné sčítání a odčítání - násobení a dělení v oboru malé i velké násobilky - písemné násobení víceciferným číslem - písemné dělení jednociferným číslem - dělení pamětní v oboru velké násobilky - římská čísla - odstraňování závorek - seznámení se zlomky - jednotky hmotnosti, délky, objemu a jejich převody - zlomky-vyvození pojmu	EV, VMEGS, OSV ČJ – čtení s porozuměním Člověk a jeho svět, mapa, měřítko, obchod VV	
- vyhledává, sbírá a třídí data - čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	Závislosti, vztahy a práce s daty	- diagramy, grafy, tabulky	Člověk a jeho svět, meteorologická pozorování	

Matematika, 5. ročník

Výstupy ŠVP, žák ...	Téma	Učivo	Průřezová témata, přesahy	poznámky
- využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení - provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel - zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel - modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku - porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel - přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty - porozumí významu znaku „-“	Číslo a početní operace	- číselné obory – přirozená čísla nad milion - vlastnosti početních operací - porovnávání - zaokrouhlování - číselná osa, záporná čísla - dělení dvojciferným dělitelem - zlomky se jmenovatelem 10, 100 – přechod k desetinnému číslu - zápis desetinných čísel - číselná osa a desetinné číslo - porovnávání, zaokrouhlování desetinných čísel - písemné sčítání a odčítání desetinných čísel - násobení a dělení 10, 100, 1000 desetinných čísel - písemné násobení desetinných čísel číslem jednociferným	EV, VMEGS, OSV ČJ – čtení s porozuměním Člověk a jeho svět, mapa, měřítko, obchod VV	

<i>čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru</i>	Nestandardní aplikační úlohy a problémy	- slovní úlohy řešené netradičním způsobem - číselné a obrázkové řady - úlohy matematických soutěží - využívání nákresů a tabulek		

3. 3. 3. Informační a komunikační technologie

Charakteristika vzdělávací oblasti

Je realizována v 1. – 4. ročníku integrovaně v jednotlivých vyučovacích předmětech, zejména v souvislosti s vyhledáváním, tříděním, zpracováním informací a při práci s výukovými programy. V 5. ročníku je pak výuka realizována jako samostatný vyučovací předmět Informatika po jedné vyučovací hodině týdně.

Cíle

- seznamovat žáky se základními funkcemi počítače
- uvědomovat si úlohu rychlých informací v dnešním moderním světě
- umět správně komunikovat telefonem (pevná linka, mobil)
- ukázat, jak se dají v současnosti využívat informační a komunikační technologie
- naučit se svoje soubory informací vytvářet, ukládat a opět vyhledávat
- seznámit se s tím, jak přijímat a odesílat zprávy e-mailem
- učit žáky pracovat s textem a obrázkem v textovém editoru
- poznat možnost získávání a předávání informací pomocí internetu

Charakter výuky informatiky je činnostní. Výuku orientujeme tak, aby žáci dovednosti a znalosti získávali výhradně na základě individuální nebo maximálně dvoučlenné skupinové práce s počítači, periferiemi a používaným softwarem. Žáci provádějí takové činnosti, které vedou k získání základních znalostí a dovedností z oblasti práce s ICT technologiemi výhradně uživatelského charakteru, ale tak, aby je mohli dále rozvíjet na druhém stupni základního vzdělávání. Cílem naší práce je vybavit žáka takovými kompetencemi, které mu umožní ICT technologie v budoucnosti cílevědomě využívat při učení a později též při organizaci svého života.

Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru Informační a komunikační technologie umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího softwaru a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání. Získané dovednosti jsou v informační společnosti nezbytným předpokladem pro uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvíjení profesní a zájmové činnosti.

3. 3. 4. Člověk a jeho svět

Charakteristika vzdělávací oblasti

Mnohotematická oblast *Člověk a jeho svět* vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat, uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Svým široce pojatým integrovaným obsahem dotváří povinné základní vzdělávání na 1. stupni a stává se spolu s jazykovým a matematickým vzděláváním a vzděláváním v dalších oblastech základem počátečního vzdělávání v 1. – 5. ročníku ZŠ.

Obor vzdělávací oblasti je členěn do pěti tematických okruhů. Očekávané výstupy jsou vymezeny zvláště pro 1. a pro 2. období. Učivo je v jednotlivých tematických okruzích řazeno do vzdělávacích oborů PRVOUKA (1. období), VLASTIVĚDA, PŘÍRODOVĚDA (2. období):

1. Místo, kde žijeme
2. Lidé kolem nás
3. Lidé a čas
4. Rozmanitost neživé a živé přírody, ochrana přírody
5. Člověk a výchova ke zdraví

Cíle

Vzdělávací oblast *Člověk a jeho svět* připravuje základy pro specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech *Člověk a příroda* a ve vzdělávacím oboru *Výchova ke zdraví*.

Vzdělávací oblast *Člověk a jeho svět*:

- rozvíjí u žáků poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti získané při výchově v rodině a v předškolním vzdělávání,
- učí žáky pozorovat věci a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří tak u nich prvotní ucelený obraz světa,
- vede žáky k poznávání sebe i svého nejbližšího okolí a bezprostředních mezilidských vztahů (úctě, pomoci, snášenlivosti, respektu),
- seznamuje žáky se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy)
- vede žáky k orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- učí žáky poznávat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům, včetně situací ohrožení
- upevňuje základy správného chování mezi lidmi bez ohledu na barvu pleti,

- učí žáky všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, učí je tyto jevy soustředěně pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je,
- učí žáky vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti, vyvolává u žáků zájem o minulost a kulturní bohatství regionu i celé země,
- učí žáky poznávat, jak se život lidí vyvíjí a mění, jakým změnám podléhají věci kolem nás,
- učí žáky rozvoji vědomí sounáležitosti se svou zemí, světadílem,
- učí žáky při osvojování poznatků a dovedností věci, jevy a děje pojmenovávat, vyjadřovat vlastní myšlenky, poznatky a dojmy a reagovat na ně i na myšlenky, názory a podněty jiných,
- učí žáky poznávat zdraví jako sta bio-psycho-sociální rovnováhy života
- učí žáky seznamovat se s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů
- poskytuje žákům základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci
- žáci si osvojují bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel
- vede žáky k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka
- učí žáky aktivně pracovat s různými informačními zdroji (knihami, encyklopediemi, internetem, školními a vlastními sbírkami),
- učí žáky vlastní poznatky a informace vyhodnocovat a zpracovávat, pořizovat si různé záznamy (nákresy, tabulky, popisky provedení, zápisy závěrů, grafická znázornění),
- vede žáky k samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti
- vede žáky k objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět

Prostředky k dosahování cílů

Výuka vzdělávací oblasti *Člověk a jeho svět* uplatňuje v rozsahu přiměřeném chápání žáků tohoto věku prvky environmentální výchovy. Žáky učíme citlivému přístupu k přírodě, lásce k okolní krajině, k obci, její minulosti a přítomnosti.

Žákům dáváme příležitost k tomu, aby si uvědomili propojenost vztahů mezi člověkem a přírodou a možnost člověka přírodu ovlivňovat. Učíme je rozlišovat pozitivní způsoby působení člověka v přírodě od způsobů negativních. Žáci poznávají význam a úkol jednotlivých profesí ve vztahu k životnímu prostředí. Necháváme je objevovat možnosti ke zlepšování okolního prostředí a péči o něj. Dáváme jim prostor pro nápady, co dělat teď, aby i v budoucnosti bylo na Zemi zdravé životní prostředí. Vytváříme první předpoklady k tomu, aby žáci získávali dobrou hodnotovou orientaci v zájmu trvalé udržitelnosti rozvoje lidské společnosti.

V této vzdělávací oblasti využíváme co nejvíce regionálních přírodních a společenských jevů. Prolínání témat dává možnost vytváření mnoha malých projektů, které výuku obohatí a učivo přirozeně propojí se životem kolem dětí.

Výuku doplňují vedle exkurzí a vycházek také obrazy, školní sbírky (vytvářené samotnými žáky, videozáznamy, filmy, besedy, pracovní listy, modely, ilustrace, časové osy, plánky, mapy, pokusy a další tvůrčí činnosti a aktivity (hraní určených rolí, řešení modelových situací).

Při činnostech se žáci učí spolupracovat, organizovat práci ve skupině, přijímat individuální odpovědnost za splnění určitého úkolu. Tyto činnosti dávají žákům možnost dobře uplatnit své individuální schopnosti a nápady.

Pozitivní postoj učitele k výsledkům práce žáků má za následek jejich zvýšenou snahu a úsilí při plnění dalších úkolů. Významnou roli ve výuce oblasti má také schopnost učitele vytvářet vhodný pracovní režim a klima, které žákům umožňuje ověřit si vlastní poznatky a dovednosti v praxi a sladit základní životní potřeby a fyziologické funkce s realitou výuky i života školy. Takové podmínky a vztahy vedou k atmosféře důvěry, dávají možnost ptát se, porovnávat zkušenosti, nalézat pochopení pro vlastní pohled na objevování světa, pro osobní problémy apod. V tomto směru je velmi důležitá i spolupráce učitele s rodiči žáků a dalšími pracovníky školy (ve škole i mimo ni).

Ve vzdělávací oblasti *Člověk a jeho svět* se zároveň věnujeme:

- procvičování pozornosti, představitivosti, obrazotvornosti, paměti
- rozvíjení tvořivosti, myšlení
- utváření pracovních návyků při individuálních činnostech i práci ve skupinách
- základům jazykového vyjadřování (výslovnost, záznam, vyprávění, říkadla, básně, písně, pohádky, příběhy ...)
- environmentální výchově
- dopravní výchově
- technické výchově
- pohybové výchově
- zdravotní výchově a osvětě
- mravní výchově
- mediální výchově

Prvouka, 1. ročník

Výstupy ŠVP, žák ...	Téma	Učivo	Průřezová témata, přesahy	poznámky
- orientuje se ve škole	Místo, kde žijeme	- škola, prostředí školy, okolí, činnost ve třídě - organizace školního života - bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace, bezpečné chování v silničním provozu	OSV, VDO, MKV, ENV Ekoškola	
- rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině - vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině	Lidé kolem nás	- soužití lidí – mezilidské vztahy, práva dítěte, pravidla slušného chování, budování bezpečného prostředí - pracovní návyky - pravidla soužití ve třídě, práva a povinnosti žáka - rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, život v rodině - nejznámější lidská povolání a výrobky řemeslníků	MPP – Rytíř školy Školní pravidla	
- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	Lidé a čas	- orientace v čase – části dne, roční období, měsíce, hodiny	M, ČJ	
- pozoruje, popíše a porovná	Rozmanitost	- domácí zvířata (chovná,	Krátkodobé projekty,	

Prvouka, 2. ročník

Výstupy ŠVP, žák ...	Téma	Učivo	Průřezová témata, přesahy	poznámky
- rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi - projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům - odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností - projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům - vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině	Lidé kolem nás	- rodina – příbuzenské a mezigenerační vztahy, funkce rodiny, zaměstnání, práce duševní a fyzická - základní práva dítěte - práva a povinnosti žáka školy - soužití lidí, lidská práva - chování lidí, vlastnosti, pravidla chování, ohleduplnost, etické zásady, rizikové situace, chování, předcházení konfliktům - nejznámější lidská povolání, práce a volný čas	OSV, VDO, MKV, ENV PČ, VV, HV, ČJ Denní život školy, besedy	
- využívá údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	Lidé a čas	- čas jako fyzikální veličina - roční období - režim dne - kalendář, kalendářní rok	M,	
- pozoruje, popisuje a porovná	Rozmanitost	- význam přírody pro	VV, HV	

<i>činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí</i> - <i>provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů</i> - <i>objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka</i>	Rozmanitost přírody	- voda, vzduch, země, vlastnosti a formy vody, proudění vzduchu, význam pro život, základní látky v přírodě - oběh vody v přírodě - život v přírodě, vztahy mezi organismy - změny v průběhu roku - užitek z přírody - zkoumání přírody, ochrana, základy ekologie	M. VV, Meteorologická pozorování, Ekoškola	
- <i>chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné</i> - <i>uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníků silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných</i>	Člověk a jeho zdraví	- výživa a zdraví, péče o zdraví - režim dne - práce a volný čas - osobní bezpečí, bezpečné chování v silničním provozu, v roli chodce, šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání - situace hromadného ohrožení	VV, spolupráce s MP	

- <i>reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných situacích</i> - <i>ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek</i> - <i>rozlišuje příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi</i>	Lidé a čas	- dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a dopravních prostředcích, bezpečnostní prvky - přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku - průběh lidského života, generace, rodokmen		

Vlastivěda, 4. ročník

Výstupy ŠVP, žák ...	Téma	Učivo	Průřezová témata, přesahy	poznámky
- <i>určí a vysvětlí polohy svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu</i> - <i>určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě</i> - <i>rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map, vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a</i>	Místo, kde žijeme (zeměpisná část)	- naše vlast ČR (poloha, krajina, obyvatelé, národ, členění ČR, základy státního zřízení, státní správa, samospráva, státní symboly, vlast, domov, armáda ČR) - principy demokracie, mezilidské vztahy, komunikace, soužití lidí - právo a spravedlnost, protiprávní jednání,	OSV, VDO, MKV, VMEGS, MV ČJ, M, pověsti, prohlídka města, návštěva muzea, VV, PČ, setkání s představiteli obce, města, Prázdninový deníček Výpravy za poznáním	

<i>sídlištích lidí na mapách naší republiky</i> - <i>vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, správního a vlastnického</i> - <i>orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátet dluhy</i> - <i>rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva a demokratické principy</i> - <i>uplatňuje účelné způsoby chování v modelových situacích</i> - <i>orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích,</i>	Lidé kolem nás	korupce, ochrana práv občanů a majetku, včetně nároku na reklamaci, soukromého vlastnictví a duševních hodnot - mapy, plány, grafika, vysvětlivky - Praha a vybrané oblasti ČR s přihlédnutím k turistickým a historickým zajímavostem - naším krajem, rodný kraj - povrch ČR - vodstvo ČR - počasí, podnebí - obnovitelné plodiny, zdroje - neobnovitelné zdroje, nerostné suroviny - ochrana přírody - obchod – banky, finance, úspory, úroky, hmotný a nehmotný majetek - rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti, hotovostní a bezhotovostní forma	M	

<i>odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy</i> - <i>pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije</i> - <i>pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy</i> - <i>využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti</i> - <i>rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti</i> - <i>srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik</i> - <i>objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů</i>	Lidé a čas (historická část)	peněz, způsoby placení, banka jako správce peněz, úspory, půjčky - vlastníctví – soukromé, veřejné, osobní, společné - historický čas, historické prameny a památky, státní svátky a významné dny - časová osa, letopočet - péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost - významné události českých dějin - doba lovců mamutů - za hrdiny českých pověstí - doba prvních knížat - doba králů a princezen - doba otce vlasti - husitské války - Rudolfinská doba	ČJ, VV, HV, PČ, návštěvy muzea, školní sbírky, projekty	

- využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti - rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti - srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik - objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů - uplatňuje účelné způsoby chování v modelových situacích - rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení - poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí města	Lidé kolem nás	- národní obrození - doba objevů a vynálezů - první světová válka - meziválečná léta - druhá světová válka - život v Československu - v naší vlasti České republice - kultura, podoby a projevy kultury, kulturní instituce, masová kultura a subkultura		

Přírodověda, 4. ročník

Výstupy ŠVP, žák ...	Téma	Učivo	Průřezová témata, přesahy	poznámky
- zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí - porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	Rozmanitost přírody	- životní podmínky živých organismů, - rostlinstvo a živočišstvo v různých ročních obdobích - přizpůsobení organismů prostředí a podmínkám - rovnováha v přírodě, vztahy mezi organismy, živou a neživou přírodou - poznávání nejrůznějších druhů rostlin, hub, živočichů, jejich význam v přírodě a pro člověka - poznávání kulturních, planých, jedovatých, užitkových, léčivých rostlin a plevelů - odlišování odrůd ovoce a zeleniny - poznávání keřů, stromů - společenství okolí lidských obydlí, společenstva zahrad, polí, luk, vod (potok, rybník), lesa	OSV, ENV, VMEGS, MV VV, HV, ČJ, PČ Meteorologická pozorování (školní zahrada) Pracovní listy, školní encyklopedie, sbírky přírodnin, výstavky, tradice v životě školy	

- <i>založí jednoduchý pokus, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu, užívá přitom známé veličiny, jejich jednotky a měřidla</i>	Neživá příroda, nerosty a horniny Měření veličin	- nejznámější nerosty a horniny, jejich využití - magnet, kompas - Veličiny, délka, teplota, hmotnost, objem a čas - poznávání a praktické užívání různých měřidel - poznání fyzikálních veličin - užívání základních jednotek délky, teploty, hmotnosti a času a běžné užívaných odvozených jednotek	M	

Přírodověda, 5. ročník

Výstupy ŠVP, žák ...	Téma	Učivo	Průřezová témata, přesahy	poznámky
- vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	Rozmanitost přírody	- od neživé přírody do vesmíru - vesmír, Země, Sluneční soustava - střídání dne a noci, ročních období	OSV, EV, VMEGS, MV M, VV, ČJ, PČ, INF	
- zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	Člověk a neživá příroda	- podmínky života na Zemi - pozorování neživé přírody a jejich změn		
	Nerosty, horniny a půda	- nejběžnější a nejčastěji využívané horniny a nerosty - využití souborů nerostů a hornin k pozorování a porovnávání, třídění - energetické suroviny, člověk a energie - obnovitelné a neobnovitelné přírodní zdroje		
- zkoumá základní společenstva ve vybraných oblastech, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly	Člověk a živá příroda	- podnebné pásy, život v nich - přizpůsobení organismů životnímu prostředí - ochrana živočichů a rostlin, botanické a		

<i>v přizpůsobení organismů prostředí</i> - <i>prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu jednoduché klíče a atlasy</i> - <i>využívání poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života</i> - <i>vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, obci</i> - <i>uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku</i> - <i>ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc</i> - <i>rozpozná život ohrožující zranění</i> - <i>uplatňuje účelné způsoby</i>	Člověk a jeho zdraví	zoologické zahrady - ochrana životního prostředí - poznávání běžných druhů rostlin, živočichů podle skutečnosti i obrázků - třídění živých organismů do známých skupin - lidské tělo, stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby - chování lidí, vlastnosti, pravidla, etické zásady, zvládání vlastní emocionality, rizikové situace, předcházení konfliktům - zdravý životní styl, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim - drobné úrazy, první pomoc při poranění, přivolání lékařské pomoci - prevence nemocí a úrazů - pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou,, základy lidské reprodukce, vývoj jedince, partnerství, manželství, rodičovství,		

<i>chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události</i> - <i>předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek</i> - <i>zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat</i> - <i>poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí města</i>	Lidé kolem nás Člověk a lidské výtvořry	základy sexuální výchovy, etická stránka sexuality - nemoci přenosné a nepřenosené, ochrana před infekcemi přenosnými krví - návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií - mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojené (varovné signály, evakuace, zkouška sirén), požáry (příčiny, prevence, ochrana), integrovaný záchranný systém - základní globální problémy, sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi, globální problémy životního prostředí - zpracovávání surovin na výrobky, jejich využívání, likvidace odpadů - informační technika a její rozumné užívání - jednoduché stroje a zařízení	Ekoškola, INF	

3. 3. 5. Umění a kultura

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast *Umění a kultura* umožňuje jiné, než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence – umění a kulturu. Kulturu, jako neoddělitelnou součást každodenního života (kultura chování, oblékání, cestování, práce), umění, jako proces specifického poznání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými, než uměleckými prostředky.

Vzdělávání v této oblasti zahrnuje umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického citění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i okolnímu světu. Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat. S vědomím osobní účasti v tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky apod.

V etapě základního vzdělávání je oblast *Umění a kultura* zastoupena vzdělávacími obory *Hudební výchova* a *Výtvarná výchova*. Oblast rozšiřujeme o prvky *Dramatické výchovy*, realizované jako součást poznávání okolního světa napříč vzdělávacími oblastmi.

Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního a výtvarného umění, ale také umění dramatického a literárního. S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředků pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat.

Vzdělávací obor

Výtvarná výchova

Vzdělávací obor *Výtvarná výchova* staví na faktu, že děti se snaží výtvarně vyjadřovat své představy již od útlého věku. Mnohý žák se v mladším školním věku snáze vyjadřuje kresbou, než slovy. Kresbou může např. snadno vyjadřovat porozumění čtené větě nebo čtenému příběhu, funkci pozorované věci. Tím výtvarná výchova přesahuje rámec předmětu jako takového.

Pro výtvarnou činnost v tomto období je tak nepostradatelné příznivé a klidné prostředí zbavené strachu ze známky nebo výsměchu druhých.

Cíle

Vzdělávací obor Výtvarná výchova

- probouzí a rozvíjí schopnosti výtvarného vyjadřování žáků (četbou, hudbou, dramatickým dílem)
- rozvíjí tvořivé schopnosti žáků, fantazii, pěstuje jejich estetické citění a vkus

- vytváří kladný citový vztah k výtvarnému umění
- učí vážit si kulturních hodnot a dovedností lidí, utváří u dětí vlastní hodnotovou hierarchii
- vytváří základní pracovní návyky pro výtvarnou činnost žáků
- seznamuje žáky s výtvarnými nástroji, materiály a technikami
- poskytuje dítěti možnost osobitého výtvarného vyjádření určitého prožitku, myšlenky, pocitu nebo představy neovlivněného vnuceným výtvarným názorem
- kreslením, malováním a modelováním rozvíjí tvarovou barevnou a prostorovou představivost a jemnou motoriku
- učí prezentovat svůj výtvarný projev a naslouchat sdělení druhých
- dovedností, získaných při výtvarných činnostech, využívá při výuce prvouky, matematiky, českého jazyka, psaní i naopak
- seznamuje žáky s ilustracemi v dětských knihách, učí je poznávat nejznámější malíře a ilustrátory
- učí žáky porozumění uměleckému dílu a zákonitostem tvorby
- připravuje žáky na praktický život, ve kterém bude v mnoha oborech potřebovat něco skutečného zakreslit nebo načrtnout

V 1. – 3. ročníku (1 období) převládá spontánnost, bezprostřednost výtvarného projevu dítěte. Dítě kreslí rádo z paměti, předloham se vyhýbá. Jeho představy ho těší a snaží se je ztvárnit. Vhodná motivace, která předchází výtvarné tvorbě, podněcuje uvolnění dětské fantazie, rozvíjí ji, posiluje sebevědomí žáků, podporuje jejich vlastní výtvarné vyjadřování, podněcuje zájem o výtvarnou práci. V tomto období zařazujeme co nejvíce hravých činností a experimentování. Dětský individuální výtvarný projev je vhodné nechat obhájit, vysvětlit spolužákům a vyslechnout jejich názory. Hovory žáků o svých výtvorech mohou měnit jejich pohled na svět nebo určitou věc. Zde učitel využívá příležitosti jemně usměrňovat a postupně působit na vytváření výtvarného vkusu žáků.

Ve 4. a 5. ročníku (2 období) se *Výtvarná výchova* zaměřuje na:

1. vycvičení oka a žakovy ruky
2. rozvíjení schopnosti čistého a jistého zobrazování
3. pěstování správného vnímání krásy, formy, linie, barvy i symetrie.

Ve 2. období se již postupně tříbí smyslová vnímavost, uvědomělé pozorování a výtvarné vidění. Žáci se učí citlivěji vnímat tvary, barvy, struktury, vzájemné vztahy částí a celku, a tak se zabezpečuje nenásilný přechod od prvotních grafických forem k formám členitějším. Žáky vedeme postupně k větší samostatnosti při rozmístění kresby se zřetelem na námět, velikost a tvar plochy, pěstujeme u nich smysl pro prostorovou dispozici.

Při výtvarném vyjadřování ve 2. období prospívá propojování mezipředmětových vazeb s geometrií (obrazce pro vzory, osová souměrnost zobrazovaných předmětů, prostor), s hudební výchovou (rytmy, kontrasty, opakování, střídání), dále s literární výchovou, přírodovědou, vlastivědou i s přípravou některých žákovských pomůcek.

Žáci jsou v rámci *Výtvarné výchovy* také seznamováni s díly předních domácích i evropských umělců. Žáky seznamujeme s díly různých oborů umění. Žáci se je učí chápat a rozumět jim. Samotná žákovská díla se snažíme vystavovat v prostorách školy a obměňujeme je, zapojujeme je aktivně do příprav, instalací a vernisáží.

Prostředky napomáhající k dosahování cílů

- návštěvy výstav uměleckých děl, dětských výtvarných prací, výstav výtvarných umělců regionu
- besedy nad knihami a jejich ilustracemi
- vycházky do obce, přírody (k získávání námětů, zajímavostí, postřehů, ke sběru materiálu pro další práci)
- využívání dostatečného množství pomůcek, různorodých materiálů
- vhodná volba náměrů z žákova okolí, z dětského života, z prostředí obce i školy, využívajících mezipředmětových vztahů a vazeb
- přístup učitele poskytující dostatečnou svobodu vyjadřování představ nebo samotné skutečnosti
- podíl žáků na výzdobě prostředí třídy, školy a jejího okolí

Žák bude po ukončení 1. stupně schopen výtvarného vyjádření takovým způsobem, který ho uspokojí. Dokáže při práci uplatňovat představivost i fantazii. Při kresbě bude chápat vzájemné souvislosti zobrazovaných předmětů, bude postupovat od celku k detailům. Dokáže se orientovat v malířských a kreslířských potřebách a bude je umět udržovat v pořádku. Po ukončení práce si dokáže uvést své pracovní místo do původního stavu.

Výtvarná výchova na 1. stupni je základem k dalšímu rozvíjení estetického cítění žáků na 2. stupni ZŠ.

- <i>uvědoměle zachází s některými prostředky a materiály, ovládá základní technické dovednosti (vystříhovat a vytrhávat připravené tvary, přišívat části látky, knoflíky)</i>	vyjadřování	- prostor) a linií - poznávání různých materiálů a jejich základních vlastností - papír, textil, kůže, plast, hlína - seznamování s výtvarnými technikami – koláž, frotáž, otiskování v barvě - využití písma ve výtvarném umění		

Výtvarná výchova, 2. ročník

Výstupy ŠVP, žák ...	Téma	Učivo	Průřezová témata, přesahy	poznámky
- <i>samostatně s důrazem na vlastní fantazii, představivost a spontánnost kombinuje vizuálně obrazné elementy</i> - <i>uvědomuje si způsob projekce vlastních pocitů a prožitků ve vizuálně obrazných vyjádřeních</i>	Objevování světa přírody Poznávání a prožívání světa dítěte Svět, který děti pozorují, pocítují, kterému naslouchají	- porovnání přírodních útvarů, rozlišování a hodnocení tvarů, barvy, struktury, poznávání krásy živé a neživé přírody - vyhledávání a výtvarné dotváření přírodnin na základě představ	OSV, ENV Člověk a jeho svět - zvláštnosti ročních období - chování a vlastnosti lidí - postava, portrét ČJ, muzea, výstavy	
- <i>pojmenovává vizuálně obrazné elementy při vlastní</i>	Svět, který dítě obklopuje,	- poznávání základních vlastností barvy a jejich		

<i>tvorbě, samostatně je kombinuje</i> - <i>umí využívat základní klasifikace barev, chápat výrazové vlastnosti barev</i> - <i>umí organizovat vlastní výtvarnou práci</i> - <i>umí zacházet s materiály a ovládat základní technické dovednosti</i>	ovlivňuje Způsoby výtvarného vyjadřování	výrazových možností - barvy základních vlastností, barvy a jejich výrazové možnosti - barvy základní, doplňkové, husté, řídké, světlé, tmavé, symbolika barev - poznávání výtvarných možností - linie – přítlak, odlehčení, šrafování, zhušťování a zředňování čar - seznámení s různými materiály a vytváření prostorových výtvarných elementů (jednoduché tvary)		

Výtvarná výchova, 3. ročník

Výstupy ŠVP, žák ...	Téma	Učivo	Průřezová témata, přesahy	poznámky
- <i>dokáže si vybrat, upravit a samostatně vytvořit vizuálně obrazný znak</i> - <i>uvědomuje si různorodost interpretací téhož vizuálně obrazného vyjádření</i> - <i>uplatňuje osobitost svého vnímání</i> - <i>umí organizovat vlastní výtvarnou práci</i>	Objevování světa přírody Poznávání a prožívání světa dítěte Svět, který děti pozorují,	- poznávání a zobrazování tvarů a funkcí věcí jako záměrných lidských výtvorů - pozorování tvaru a jeho závislosti na funkci a materiálu (kružnice, ovály, elipsy, svislé, vodorovné a šikmé čáry jako prostředky rozvoje kreslířského pohybu ruky)	OSV, ENV, MV Člověk a jeho svět ČJ, M – geometrické útvary, výstavy	

	pocitují, kterému naslouchají Svět, který dítě obklopuje, ovlivňuje Způsoby výtvarného vyjadřování	- přibližné vystižení proporčních vztahů zobrazovaných prvků (zátiší, postava, portrét) - rozvíjení smyslu pro výtvarný rytmus – rytmické řazení různých přírodních prvků – dekorativní řešení plochy - kompozice plochy s použitím libovolných prvků (geometrických, přírodních)		

Výtvarná výchova, 4. ročník

Výstupy ŠVP, žák ...	Téma	Učivo	Průřezová témata, přesahy	poznámky
- hledá a uvědomuje si způsob projekce vlastních pocitů a prožitků ve vizuálně obrazných vyjádřeních - seznámí se s proporcemi lidského těla - uplatňuje osobitost svého vnímání jako zdroj svého aktivního přístupu k realitě - řeší úlohy dekorativního charakteru v ploše - rozeznává základní tvary lineárního a kresleného písma a jeho řazení v krátkých nápisech	Rozvíjení smyslové citlivosti, výtvarné osvojování a vyjadřování skutečnosti	- základní výtvarné kompoziční principy – rozlišení pozadí a popředí, využití základních kompozičních zákonitostí, vyjádření prostorových vztahů - vytváření proporcí lidské postavy, konfrontace představy se skutečností (pohádkové postavy) - výtvarné vyjádření morfologických znaků, tvarů, barevností přírodních objektů	OSV, VDO, ENV, MKV, MV ČJ, pověsti, literatura Člověk a jeho svět plakáty, návštěvy výstav, úpravy knih	

		s možností dotvářet přírodní formy na základě fantazie - řešení úkolů dekorativního charakteru v ploše - seznámení s funkcí písma (sdělnou i výtvarnou) s různými typy písma a technikami tvoření, práce s počítačem - jednoduché prostorové objekty		

Výtvarná výchova, 5. ročník

Výstupy ŠVP, žák ...	Téma	Učivo	Průřezová témata, přesahy	poznámky
- k tvorbě vizuálních obrazových vyjádření užívá i metod uplatňovaných v současném výtvarném umění - uvědomuje si různorodost interpretace téhož vizuálně obrazného vyjádření, přemýšlí o nich, zaujímá k nim svůj postoj a hledá v této rozrůzněnosti zdroj inspirace - projevuje smysl a cit pro prostorové formy a pro jejich výtvarné kvality - uplatňuje výrazové vlastnosti	Rozvíjení smyslové citlivosti, výtvarné osvojování a vyjadřování skutečnosti	- vytváření proporcí lidské hlavy, pozorování různých výtvarných technik (kresba, malba, grafika) - využití tvarové a barevné nadsázky - výtvarné vyjádření věcí, pozorování a vyjádření základních tvarových znaků a prostorových principů - rozvíjení prostorového vidění, cítění a vyjadřování na základě pozorování prostorových jevů a vztahů (rovnoběžné zobrazování,	OSV, VDO, ENV, MKV, MV Člověk a svět práce ČJ, Člověk a jeho svět, M	

linie		perspektiva v uměleckých dílech) - uplatnění výtvarného výrazu linie vytvářené různými nástroji a v různých materiálech - rozvíjení citového vztahu k materiálu a k jeho zpracování s ohledem na účel, užití a výtvarný výraz		

Vzdělávací obor Hudební výchova

Charakteristika 1. období

Hlavními složkami *Hudební výchovy* jsou zpěv a poslech hudby. Těžištěm hudebně-výchovné práce je zpěv. Při zpěvu je žák aktivní a tvořivý. Zpěv písní nejlépe rozvíjí pěvecké a hudební dovednosti a návyky žáků. Nejčastější formou tohoto období je zpěv jednohlasý. učitel dbá zvláštností dětského hlasu, vede žáky ke zpěvu čistému a lehkému. Rozsah a poloha písní musí odpovídat rozsahu a poloze dětského hlasu. je třeba střídát činnosti tak, aby děti nezpívaly celou hodinu.

Při výběru písní je brána na zřetel rozmanitost. Pro zpěv jsou nejvhodnější lidové písně, oblíbené umělé písně (například z pohádek), zařazujeme písně místní nebo krajové.

Současně s výcvikem pěveckých dovedností rozbíjí zpěv hudební sluch žáků, smysl pro čistou intonaci a rytmus. Smysl pro rytmus dobře rozvíjíme častým zařazováním jednoduchých doprovodných nástrojů (tyčinky, bubínek, tamburína apod.) ke zpěvu žáků.

Vnímání hudby se rozvíjí nejvýrazněji při poslechu hudby, proto výuku hudební výchovy vedeme tak, aby se stala pro žáky příjemnou. K dobrému rozvíjení pěveckých dovedností žáků v tomto období velmi dobře napomáhá každodenní zpěv zařazovaný v průběhu vyučování jako doplněk učiva nebo relaxační chvilka.

Ve zpěvu i poslechu je nezbytné vracet se k probraným písním i skladbám jen tak může žák dobře zvládnout a zapamatovat si melodii i slova písně nebo hudební skladbu. Zdokonalenou reprodukcí písní a opakovaným poslechem se prohlubuje vztah dětí

k hudebním dílům a síla estetického prožitku. Je třeba věnovat pozornost hudebně nadaným žákům, dbát o jejich další rozvoj doporučením zájmové činnosti (např. sborový zpěv – jeřabinka, Ostružinka).

Zpěvem, poslechem, jednoduchým doprovodem, hrou na hudební nástroje a pohybovým projevem se děti stávají aktivními provozovateli hudby.

Charakteristika 2. období

Ve vyučovacím předmětu *Hudební výchova* se ve 2. období utváří estetické vztahy žáků k hudbě a umění, formují se mezilidské vztahy. Posiluje se aktivita a tvořivost žáků. Výuka ve 4. a 5. ročníku je obdobím manipulace s hudebním materiálem.

Hudba a zpěv jsou spjaty s historií našeho národa. Také v současném životě hudba doprovází významné životní události, každý má nějaký oblíbený žánr a hudba nás provází na každém kroku. Ve škole je vztah k hudbě rozvíjen a jsou podporovány hudební aktivity žáků.

Nejdůležitější v tomto období je zpěv lidových i umělých písní, známých např. z televize, rozhlasu. Důležitý je hudební doprovod vyučujícího na hudební nástroj. Tím se pomáhá udržet rytmus i melodie zpívaných písní.

Všechny druhy hudebních činností – zpěv, poslech, instrumentální i pohybové, se ve výuce navzájem prolínají a posilují. Do činností ve výuce zapojujeme co nejvíce žáků podle jejich schopností. Učitel vychází z toho, co už žáci umí, a dále rozvíjí jejich hudební dovednosti a vede je ke spolupráci. Podporuje nadané žáky, kteří se individuálně hudebně vzdělávají. Je vhodné zvýrazňovat dovednosti a schopnosti žáků. Vztah žáků k hudbě je podporován návštěvami koncertů a představení, účastí v soutěžích. Tady se zdokonalují jejich poslechové dovednosti a také se učí kulturnímu a společenskému chování a vystupování. Vhodnou formou poznání jsou přiměřené výchovně koncerty, které rozšiřují znalosti žáků o hudbě a hudebních nástrojích. Hudební výchova se značnou měrou podílí na formování žákovy osobnosti.

Hudbu lze spojovat s poezií, využívat pro veřejná vystoupení při různých příležitostech (akademie, svátky, oslavy, slavnosti). Zpěv může být zařazován do výuky kteréhokoliv předmětu, může výuku motivovat, pomůže uvolňovat, zpestřovat, přinášet dobrou náladu, může povzbuzovat. Dá se také dobře propojovat s výukou vlastivědy (vztah k historickým událostem, místním a oblastním), lze ji propojit i s výukou přírodovědy – písně o zvířatech, květinách, vodě, lese ...)

Hudební výchova 1. ročník

Výstupy ŠVP, žák ...	Téma	Učivo	Průřezová témata, přesahy	poznámky
- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase - rytmizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem - pohybem reaguje na znějící hudbu, vyjadřuje tempo. využívá jednoduchých gest a tanečních kroků - rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové změny v proudu znějící hudby	Verbální činnosti Instrumentální činnosti Hudebně – pohybové činnosti Poslechové činnosti	- pěvecký a mluvní projev - základní pěvecké návyky – nasazení a tvorba tónů, hlasová hygiena, čistá intonace - slovní a hudební rytmus - zpěv národních a umělých písní - jak se píše nota - Orffovy hudební nástroje - výroba jednoduchého rytmického hudebního nástroje - hra na tělo - rytmická deklamace (vytleskávání podle vzoru) - vyjádření nálady hudební skladby pohybem - jednoduchá kroková variace, pochod - rozlišování prvků a tónů - vlastnosti tónů - tempo rychlé a pomalé - melodie klesající a stoupající - poslech hudby melodické,	OSV, MKV ČJ, Dramatická výchova, TV, VV	

		- hravé, veselé a pestré poslech a rozlišení některých hudebních nástrojů		

Písně vhodné k nácvičku pro 1. ročník (doporučení)

Zlatá brána
Jedna dvě, Honza jde
Halí, belí
To je zlaté posvícení
Kočka leze dolů
Sedí liška pod dubem
Zima, zima tu je
Marjánka

Za tou naší stodoličkou
V zahradě na hrušce
Ovčáci, čtveráci
Jedna, dvě, tři ...
Zelená se louka
Já malý přicházím
Kolo, kolo, mlýnský

Hrách a kroupy
Na horách se jsou hrách
Měla babka
Když jsem já sloužil
Vodník
Červená Karkulka
Co je v lese

Hej, meduli
Utíkej Káčo
Včelka
Až já půjdu na kopeček
Na tom pražským mostě
Pase ovčák ovce
Pekla vdolky

	Poslechové činnosti	- taktování ve 2/4 taktu - rytmické hádanky - rozvoj hudební představivosti - poslech spojený s pohybem - různé hudební žánry – ukolébavka, hudba taneční, pochod - sborový zpěv - názvy rozpoznání některých hudebních nástrojů – smyčcové, dechové - souzvuk		

Písně vhodné k nácvičku pro 2. ročník (doporučení)

Kočka leze dírou
Okolo Frýdku
Co to zvoní, co to cinká
Pod naším okýnkem
Hlava, ramena...
Muzikant
Kytka masožravá
Pásli ovce valaši
Já mám koně

Na tý louce zelený
Mravenci
Maličká su
Rybička maličká
Já jsem kováříček
Šibal pekař
Slyšte, slyšte
Ty a já
Vyletěl holoubek

Kalamajka
Komáří svatba
Dobrou noc
Černé oči
Ti zlosejnší muzikanti
Šel tudy
Hra na květiny
Hromová
Kuchyňská kapela

Pějme píseň dokola
Pět minut v Africe
Žezuličko, kde jsi byla
Tancovali vrabci v trávě
Já do lesa nepojedu
Holka modrooká
Blecha
Jak jsi krásné

Hudební výchova, 3. ročník

Výstupy ŠVP, žák ...	Téma	Učivo	Průřezová témata, přesahy	poznámky
- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase - rytmizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem - využívá jednoduché hudební nástroje u doprovodné - reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje , tempo, dynamiku a směr melodie - rozlišuje jednotlivé kvality tónu- rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby - rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně - instrumentální	Vokální činnosti	- hlasová výchova - zápis not c1 – g1, pomocná noty c1 - nota půlová, pomlka půlová - těžká a lehká doba ve 2/4 taktu - taktování ¾ taktu (dirigent) - dynamika – zesilování a zeslabování, znaky < > - melodizace říkadel - rozdíl mezi lidovou a umělou písní - kánon, polyfonní vícehlas	OSV, MVK ČJ, AJ, TV, Dramatická výchova VV, sloh	
	Instrumentální činnosti	- Orffovy hudební nástroje - rytmické doprovody - rytmizace říkadel - vlastní melodické doprovody (zvonkohra, metalofon, píáno) - rytmické		
	Hudebné pohybové činnosti	- pohybové vyjádření písní i po skladeb - polka, valčík - hra na tělo		
	Poslechové	- akord		

	činnosti	- poslech českých i zahraničních skladeb - tónů – délka, síla, barva, výška - hudební styly a žánry (koledy, soudová hudba, pochod) - hudební nástroje – strunné, klávesové, bicí - pojmy - orchestr, opera, árie, duet - pentatonika		

Písně vhodné k nácviku pro 3. ročník (doporučení)

Starosti s muzikou
Hospodářství
Když jsem jel do Prahy
Štědrej večer nastal
Takhle hop, hop, hop
Kamarádi
Na tý louce zelený
Běží liška k Táboru
Koulelo se, koulelo

Notám diví se náš klouček
Vyletěla holubička
Podvečerní písnička
Veselé vánoční hody
Indián
Voláme sluníčko
Když jsem byl malučký
Oči černé
Sousedská

Ach synku, synku
Louka široká
Beskyde, Beskyde
Rampouch
Kramářská
Mandolína
Byla Káča
Ej padá, padá rosička
Nic nedbám

Slunce za hory
Dú Valaši, dů
Nesem vám noviny
Šneček
Až já pojedu přes ten les
Kozel
Divča, divča
Pos kapela

<i>hudby některé z užitých výrazových prostředků</i>		- poslech českých i zahraničních skladeb - epizody ze života českých hudebních skladatelů – B. Smetana, A. Dvořák, L. Janáček - hudební styly a žánry – hudba slavnostní, fanfáry - pojmy: koncert, partitura, variace, pastorely		

Písně vhodné k nácvičku pro 4. ročník (doporučení)

Znám já jeden krásný zámek
 Cvrček houslista
 Jede Kudrna
 Tři slípky
 Štěstí, zdraví
 Stará archa
 Vdávalo se motovidlo
 Muzikanti, co děláte
 A já su synek z Polanky
 poštovský panáček
 Tisíc mil

Oh Raja
 Ach není tu, není
 Ó, řebíčku, zahradnický
 Valčík se představuje
 Narodil se Kristus pán
 Červená, modrá fiala
 Míša
 Labada
 Kdo si tu po ránu zpívá (romsky)

 Tři čuníci

Když sem šel vod Domažlic
 Išla Marina
 Voděnka studená
 My jsme Valaši
 Už ty pilky
 V tom píseckým černým lese
 Boleslav, Boleslav
 Hory, doly, černý les

My pluli dál a dál
 Jsou mlynáři
 Ukolébavka pro ptáčka
 Chovejte mě má matičko
 Grónská písnička
 Teče voda z javora
 Ten Chlumecký zámek
 Mám ráda kytky (anglicky)
 Ten jako ten ať zpívá Jede, jede

Písně vhodné k nácvičku pro 5. ročník (doporučení)

Rodné údolí	Bejvávalo	Avignonský most	Na tom bošileckým mostku
Uhynula na salaši slanina	Tráva neroste	Turek	U panského dvora
Kdyby byl Bavorov	Žádnýj neví, co sou Domažlice		Cestu znám jen já Ráda, ráda,
můj zlatej Honzíčku			
Půjdem spolu do Betléma	Já bych rád k Betlému	Chtíc, aby spal	Tichá noc
Tři tamboři	Bubeníci	Čtyři koně jdou	Kde domov můj
Na rozloučení	Strč prst skrz krk	Proč bychom se netěšili	Maospust
Týnom, tánom	Jepo i tai tai je	Hvězdičky, dobrou noc	Jedeme za sluncem
Sedlák, sedlák, sedlák	Spadla z vjišně	Sedm žlutých kamínků	Končí ten čas
Tak jsem tady	Loučení, loučení	Husličky	A vy páni muzikanti
Bim, bam	Chajda malá		

Výběr písní lze doplňovat z dalších zpěvníků (např. Já písnička ...)

3. 3. 6. Člověk a jeho zdraví

Charakteristika vzdělávací oblasti

Náplň a cíle této vzdělávací oblasti se realizují v 1. – 5. ročníku prostřednictvím **tělesné výchovy** (samostatný předmět), a prostřednictvím tématu zdraví a výchova ke zdraví (není samostatný předmět). Svým vzdělávacím obsahem navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí.

V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem, které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Tělesná výchova

Cíle:

- podporuje a pozitivně ovlivňuje zdravý styl života a chování podporující zdraví, kvalitu mezilidských vztahů, kvalitu životního prostředí, bezpečí člověka, učí je být zodpovědný za všechny složky ochrany zdraví (sociální, psychické a fyzické)
- rozvíjí pohybové schopnosti a dovednosti žáků
- rozvíjí smysl pro účelný a krásný pohyb, chápání hodnoty zdraví, způsob jeho ochrany
- rozvíjí návyky správného držení těla, nacvičováním základních cviků k získání těchto návyků
- vede žáky k vědomému zvládnutí pohybu, zařazuje cviky ke koordinaci pohybů
- zvyšuje pohybový rozsah žáků (rozvíjí obratnost, vytrvalost, rychlost, pohyblivost za pomoci různého náčiní a využití různých druhů nářadí)
- upevňuje charakterové vlastnosti žáků, rozvíjí sociální vztahy
- vštěpuje pocit nutnosti pravidelného cvičení jako součást správného životního stylu
- vštěpuje dětem radostný pocit z pohybu
- vede k chápání důležitosti organizace a spolupráce hlavně formou her (dodržování pravidel, umět se podříditi kolektivu, spolupracovat)
- neustále seznamuje žáky s důležitostí dodržování bezpečnostních zásad (při hrách, cvičeních, cvičeních s náčiním)
- seznamovat žáky s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích
- vede žáky k ochraně zdraví a životů při každodenních situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí
- učí slyšet, vnímat a reagovat na povely učitele (na různé podněty – zvukové, slovní, gestikulační)
- učí žáky přípravě na sportovní výkony – zvolit vhodnou obuv, vhodné oblečení
- vede k posilování tělesné kondice a duševní pohodě dětí správně volenými aktivitami, vhodnými a přiměřenými tomuto věku

- učí vnímat důležitost průpravných cvičení, jako prostředku pro zlepšení a odstranění nedostatků, které vznikají z jednostranného zatížení páteře či ze špatného způsobu života, nedostatku sportovních aktivit
- učí žáky cítit, vnímat hudbu a umět ji vyjadřovat pohybem snažit se rozvíjet rytmické cítění, začleňovat taneční prvky (lidové písničky)
- rozvíjí pohybové dovednosti žáka zvládnutím základů atletické abecedy
- učí zvládat průpravná cvičení pro míčové hry, správně zvládat techniky házení, chytání, přihrávání
- seznamuje žáky s nácvikem jednoduchých základů miniher
- učí žáky aktivnímu pohybu v různém prostředí (hřiště, volná příroda, les)
- dle možností seznamuje s aktivním provozováním zimních sportů (bobování, sáňkování, lyžování, bruslení)
- vštěpuje základy plaveckých dovedností

Cíle tohoto vzdělávacího oboru nejsou naplňovány jen prostřednictvím *Tělesné výchovy*. Pohybové aktivity jsou začleňovány na vycházky, pohybové chvílky, cviky ve třídě, přestávky atd.).

Tělesná výchova pěstuje u žáků kladný vztah ke sportu a pohybu vůbec, aby se sport stal součástí jejich zdravého životního stylu.

Tělesná výchova je předmět, kde je nutný diferencovaný přístup k žákům podle jejich momentální tělesné zdatnosti. zde musíme citlivě hodnotit každého žáka, vzhledem k jeho individuálním možnostem a předpokladům pro zvládnutí různých pohybových aktivit. V hodinách Tělesné výchovy se zaměříme také na vštěpování hygienických zásad spojených s pohybovými aktivitami.

Specifické požadavky na průběh výuky tělesné výchovy:

- klást na žáka takové požadavky, které jsou přiměřené jeho tělesné a pohybové vyspělosti
- dbát rozdílů mezi chlapci a děvčaty
- volit program s ohledem na roční období a materiálně technické vybavení školy
- dbát bezpečnosti žáků a vést k nácviku hodné a správné dopomoci a záchrany při cvičeních
- účelně zaměstnávat co nejvíce žáků vhodnými bezpečnými úkoly ke cvičení ve družstvech
- dbát na rovnoměrné rozkládání hodin tělesné výchovy do týdenního rozvrhu
- zařazování dalších aktivit dle místních podmínek (výběr různých druhů sportů)
- zařazovat pohybové aktivity a chvílky vždy, když se u žáků projeví známky únavy
- kontrolovat a udržovat v čistotě prostory pro cvičení
- dohlédnout na pravidelné převlékání žáků do cvičebních úborů (z pedagogických důvodů používá cvičební úbor i učitel)
- nabízet vždy jeden zájmový útvar věnovaný aktivnímu pohybu
-

Tělesná výchova, 1. ročník

Výstupy ŠVP, žák ...	Téma	Učivo	Průřezová témata, přesahy	poznámky
- <i>spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti</i> - <i>umí zaujmout správné základní cvičební polohy</i> - <i>uplatňuje správné držení těla v různých polohách a pracovních činnostech</i> - <i>zvládá jednoduchá speciální cvičení související s jeho vlastním zdravotním oslabením</i>	Pořadová cvičení Rytmická gymnastika a tanec Drobné hry	- základní postoje – pozor, pohov, povely - nástup na značky, do řady, do družstev, společný pozdrav - rytmizace jednoduchých a známých pohybů podle hudebního doprovodu - volné vyjádření hudby - motivovaná a rytmická chůze a běh v základním tempu - pokus p přísunný krok, poskočný krok, cval stranou - nácvik správného držení těla - hry spojené s během – honičky - hry spojené s házením míče - hry spojené s vítězstvím někoho - hry pro uklidnění - hry na hřišti, sněhu, na ledu	Možnost sportovního vyžití o přestávkách Člověk a jeho svět Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace - sociální rozvoj (poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace) Environmentální výchova – lidské aktivity a problémy životního prostředí - vztah člověka k prostředí	

	Lehká atletika Akrobatická cvičení Cvičení na náradí Sportovní hry Turistika a pobyt v přírodě	- běh střídaný s chůzí, překonávání přírodních i umělých překážek - rychlý běh na 25 m - vytrvalostní běh nejdéle 30 s - skok daleký z místa odrazem snožmo a skok daleký z rozběhu - hod míčkem horním obloukem na dálku - převaly stranou v lehu – vzpažit - kolébka na zádech - stoj na lopatkách - kotoul vpřed z podřepu spojného - cvičení na lavičce (chůze, přeběhy) - šplh na tyči - příprava: přihrávka obouruč ve dvojicích - vrchní přihrávka jednoruč - vrchní chytání obouruč - adaptace na vodní prostředí, hygiena plavání, základní plavecké dovednosti, zvládnutí		

	Průpravná cvičení	- rozcvičky, koordinace pohybů v trojdobém a čtyřdobém taktu - cvičení ve stoji spojném i rozkročném - cvičení v kleku, v sedu snožmo, zkřížmo i skrčmo - cvičení v lehu na zádech - chytání míčů a míčků do obou rukou po vlastním nadhozu i odrazu ze země i od zdi		
	Drobné hry	- hry spojené s během - hry spojené s házením - hry pro uklidnění - hry na hřišti (pravidla her s míčem)		
	Cvičení rovnováhy	- stoj na jedné noze - poskoky na jedné noze - chůze po lavičce s plněním drobných úkolů - chůze po kladince lavičky		
	Lehká atletika	- Běhy: - střídavý s chůzí - přes drobné překážky - štafetové běhy - rychlý běh do 25 m, ve 3. ročníku do 40 m		

	Skoky Hody míčkem a drobnými předměty Akrobatická cvičení Cvičení na náradí	- skok z místa - výskoky na překážku - skok přes motouz ve výši kolem 50 cm - přeskok pruhu širokého 50 – 100 cm - přeskok lavičky - skok daleký s rozběhem - házení míčkem a kutálení míčů - házení do naznačených terčů na vzdálenost 4 m - hod míčkem na dálku - změny postojů a poloh, dovednost správného kotoulu vpřed - převaly a kolébky na zádech - leh na zádech, vztyk bez pomoci rukou - sed zkřížmo, vztyk - válení stranou i do mírného svahu - kotoul vpřed i z chůze - stoj s oporou o lopatky a záloktí - cvičení rovnováhy - cvičení na lavičkách - na hrazdě		

	Sportovní hry Turistika a pobyt v přírodě Plavání Zimní sporty	- další nářadí dle individuálních předpokladů žáků a podmínek školy (švédská bedna, žebřina, trampolína) - přípravné cviky - chůze v terénu - táboření - chování v dopravních prostředcích		

Tělesná výchova, 4. – 5. ročník

Výstupy ŠVP, žák	Téma	Učivo	Průřezová témata, přesahy	poznámky
- <i>podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu, uplatňuje kondičně zaměřené činnosti, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti</i> - <i>upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho zdravotním oslabením</i> - <i>zvládá základní techniku speciálních cvičení, zařazuje</i>	Pořadová cvičení a chůze Průpravná	- význam pohybu pro zdraví - zdravotně zaměřené činnosti – pohybový režim, prevence, dechová cvičení, základy speciálních cvičení - postupný nácvik pohybových dovedností v závislosti na fyziologických a vývojových předpokladech - pohybové hry a průpravná	Možnost sportovního vyžití o přestávkách Člověk a jeho svět Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace - sociální rozvoj (poznávání lidí,	

<i>do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením</i> - <i>zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti, vytváří varianty osvojených pohybových her</i> - <i>uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí, adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka</i> - <i>jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti</i> - <i>jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje, respektuje při pohybových činnostech zdravotní handicap a opačné pohlaví</i> - <i>užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví, cvičí</i>	cvičení a pohybové hry Lehká atletika	cvičení pro výuku jednotlivých sportovních odvětví a her (atletika, gymnastika, rytmická gymnastika, tance, vybíjená, florbal, kopaná apod.) - nácvik základů atletiky, gymnastiky, rytmické gymnastiky, vybíjené, basketbalu, florbalu, kopané . - spoluúčast dětí na tvorbě pravidel drobných her v rámci rozvoje jejich vlastní kreativity - kompenzační a relaxační pohybové činnosti - hlavní zásady hygieny pohybových činností a cvičebního prostředí - správné= držení těla, zvedání zátěže - první pomoc v podmínkách TV - základní příprava organismu před pohybovou činností a uklidnění organismu po	mezilidské vztahy, komunikace, kooperace Environmentální výchova – lidské aktivity a problémy životního prostředí - vztah člověka k prostředí Člověk a jeho svět Cyklistika Plavání Kompenzační a relaxační pohybové činnosti při únavě žáků Turistika	

<i>podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení</i> - <i>zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy</i> - <i>změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky</i> - <i>orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště, samostatně získá potřebné informace</i> - <i>adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti</i> - <i>zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti</i>		ukončení činnosti - důsledné vyžadování dodržování pravidel bezpečnosti - výchova k fair play - základní pravidla, taktika vyučovaných her a sportovních aktivit a jejich dodržování		

3. 3. 7. Člověk a svět práce

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast je realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu praktické činnosti. Výuka PČ komplexním způsobem přispívá k rozvoji žáků. PČ jsou v 1. i 2. období základního vzdělávání vyučovacím předmětem s velmi úzkými vazbami na ostatní předměty.

Výukou praktickým činnostem naplňujeme výchovně vzdělávací **cíle**:

- rozvíjet jemnou motoriku žáků a jejich manuální zručnost
- vytvářet při PČ s různými materiály základní pracovní dovednosti a návyky
- prostřednictvím C žákům napomáhat rozvoji jejich rozumové činnosti, rozšíření jejich obzorů
- vést žáky k dovednosti rozlišovat materiály, uvažovat o různých možnostech opracování materiálů a všimnout si jejich vlastností
- zkusit vybrat vhodný materiál pro daný výrobek
- umět rozlišovat jednoduché pracovní nástroje, poznat k čemu slouží, naučit se s nimi bezpečně zacházet a volit pro určitou pracovní činnost pracovní nástroj podle jeho vhodnosti
- postupně vytvářet pozitivní vztah žáků k práci, uvědomovat si význam vlastní činnosti a práce
- prostřednictvím PČ s různým materiálem a nástroji pomáhat zpřesňovat představy dětí o věcech a jevech okolního světa
- učit žáky individuálně zodpovídat za kvalitu své práce
- mít vytrvalost při dokončení práce a snažit se, aby byl výsledek práce co nejlepší
- vést žáky k tomu, aby si všímali a vážili práce jiných lidí
- seznámit žáky se základním vybavením kuchyně, pamatovat na bezpečnost a hygienu práce při přípravě jednoduchého jídla
- naučit žáky zásadám správného stolování
- získávat aktivní vztah k ochraně životního prostředí a utvářet počáteční vědomí o individuálních možnostech každého člověka při řešení ekologických problémů
- dát prostor žakovským nápadům pro praktické práce a tvůrčí činnost

Charakteristika výuky

Praktické činnosti patří už svou podstatou k činnostnímu učení, žáci při nich uplatňují zručnost, své individuální dovednosti získané v rodině, mohou realizovat své nápady. Při výuce praktickým činnostem se zaměřujeme na získávání pracovních dovedností a návyků.

Žáci při PČ postupně získávají dobré předpoklady k volbě povolání a také pozdějšímu společenskému uplatnění. Učí se také vytrvalosti, tvořivosti. Žáci si mají uvědomit, že výroba musí mít určitý podnikatelský záměr – že je třeba vždy uvažovat o výrobě věcí lidem prospěšných a dobře fungujících, které jsou potom také lépe prodejné. Žáky upozorňujeme, že firma může prosperovat,

- dovede pracovat s některými stavebnicemi a vytvářet z nich jednoduché výrobky, podle předlohy nebo slovního doprovodu - provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	Konstrukční práce	- práce montážní a demontážní s plošnými a prostorovými stavebnicemi - stavby z kostek, podle fantazie, předloh, sestavování modelů		
- ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové rostliny - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti při práci se správně zvolenými pomůckami, nástroji a náčiním	Pěstitelské práce	- základní podmínky pro pěstování pokojových rostlin - práce na údržbě okolí školy, školní zahradě – péče o rostliny, pletí, zalévání		
- chová se vhodně při stolování - orientuje se v základním vybavení kuchyně	Stolování	- příprava talířů a příborů ke svátečnímu obědu - chování u stolu		Služba v jídelně

Praktické činnosti, 2.- 3. ročník

Výstupy ŠVP, žák ...	Téma	Učivo	Průřezová témata, přesahy	poznámky
- vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních materiálů a seznamuje se s jejich vlastnostmi	Práce s drobným materiálem	- vlastnosti materiálu - papír (tloušťka, barva, tvrdost, savost, druhy papíru) - jednoduché výrobky	Práce výtvarníka Plastiky Sochy Užitková keramika a předměty	

- dokáže používat různé pracovní postupy při práci s konkrétním materiálem - využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic - rozlišuje běžně užívané druhy papíru - pracuje podle slovního návodu a předlohy - dokáže navléknout nit, zkusí přišít knoflík, dovede sešít dva kusy látky - dovede si urovnat věci, udržuje pořádek na svém místě a stará se o své pomůcky - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce - dovede pracovat s některou ze stavebnic a vytvořit několik výrobků, podle	Konstrukční práce	z papíru (proplétání proužků, záložka, výroba notýsků, sešití papíru) - Práce s papírem (překládání, ořezávání, přestřížení, vytrhávání, skládání, slepování, odměřování) - Modelovací hmota, modelování výrobků z učiva PRV, M, ČT - Práce s modelovací hmotou (hnětení, válení, ubírání, spojování, vaření, vypalování, sušení) - Pracovní nástroje (nůžky, nože, lepidlo, kolíčky, jehla, bavlnka, zav. špendlík) - Práce s dalším materiálem (textil, přírodniny, špejle, dráty, korek, krabičky ...) - Lidové zvyky a tradice (ukázky drhání, batikování, ozdoba kraslic, vánoční ozdoba, svícen, šperk, ozdoba, vizovické pečivo) - Práce montážní a demontážní - Práce s vlastní stavebnicí,		

<i>předlohy i podle své představy</i> - <i>pracuje s prostorovými stavebnicemi</i> - <i>ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové rostliny</i> - <i>dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti při práci se správně zvolenými pomůckami, nástroji a náčiním</i>	Pěstitelské práce	předvedení stavebnice z domova - Vytváření plošných a prostorových kompozic - Základní podmínky pro pěstování rostlin (okrasné, léčivky, zelenina) - Podzim, zima: ošetřování pokojových rostlin - Jaro: cibuloviny v květináči, přesazování - Klíčení semen (fazole, hrách) - Klíčení obilí - Péče o rostliny na zahradě – kypření půdy, pletí, zalévání - Jednoduché společné záznamy o postupu práce a o časovém pozorování růstu a vývoje rostliny		
- <i>připraví samostatně jednoduchý pokrm</i> - <i>chová se vhodně při stolování</i> - <i>dodržuje pravidla společenského chování</i>	Stolování	- Příprava talířů a příborů ke svátečnímu obědu - Výběr a nákup potravin - Příprava jednoduchého studeného pokrmu		

Praktické činnosti, 4. – 5. ročník

Výstupy ŠVP, žák ...	Téma	Učivo	Průřezová témata, přesahy	poznámky
- vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu - využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic - volí pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu - udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu - při tvorbě výrobků volí správný postup, využívá dříve získané pracovní dovednosti a návyky - pracuje samostatně i v týmu	Práce s drobným materiálem	- vlastnosti materiálu (papír, textil, přírodniny, drát, folie) - rozměřování a stříhání papíru - zhotovování učebních pomůcek, výroba předmětů doplňujících výuku, barvení, lakování - zhotovování složitějších skládanek a modelů - desky na ukládání výukových materiálů a pro portfolia - práce s lepenkou - modelování - kašírování - pracovní pomůcky (nůžky, nůž, ořezávačka, lepidlo, vlhčovač, děrovač, sešívačka, šablony) - výroba papíru (druhy papíru) - význam sběru odpadového papíru - využívání prvků lidového umění při zdobení	Práce výtvarníka Plastiky Sochy Užitková keramika a předměty	
- provádí při práci se	Konstrukční	- sestavování prostorových		

<i>stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž</i> - <i>pracuje podle slovního návodu a jednoduchého náčrtu</i> - <i>dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu</i>	Činnosti	modelů (pohyblivých) - spojování součástí pomocí matic, šroubů - práce podle předloh, náčrtů, slovního návodu, šablon - práce z vlastních představ - správné užívání nástrojů		
- <i>ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny</i> - <i>volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní</i> - <i>dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu</i>	Pěstitelské práce	- rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie - příprava půdy pro setí, sadbu - sledování růstu rostlin, okopávání, pletí, zalévání - seznamování se zahradním náčiním a používání náčiní - seznamování s užitkem pěstování rostlin - pěstování pokojových rostlin a jejich údržba		
- <i>orientuje se v základním vybavení kuchyně</i> - <i>připraví samostatné jednoduchý pokrm</i> - <i>dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování</i> - <i>udržuje pořádek a čistotu</i>	Stolování	- základní vybavení kuchyně - výběr a nákup potravin pro přípravu jednoduchého jídla - zásady skladování potravin - jednoduchá úprava stolu,		

<i>pracovních ploch, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce</i> - <i>poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni</i>		pravidla stolování - zacházení s elektrickými spotřebiči v kuchyni- samostatná příprava jednoduchého jídla- udržování pořádku v kuchyni a úklid pracovního místa po vaření a konzumaci		

4. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků

- Cílem a základem každého hodnocení je **poskytnout žákovi zpětnou vazbu**, informaci o správnosti postupu, průběhu či výsledku a pro efektivnost samotného učení také informaci a dalším postupu.
- Hodnocení má být **pozitivním vyjádřením**, aby mělo pro žáky **motivující dopad**. Při hodnocení se tedy nehodnotí osoba žáka, ale konkrétní problém.
- Používané **způsoby a metody posuzování** výsledků práce žáků musí být v souladu se základními cíli školního vzdělávacího programu, zejména s partnerským vtahem k dětem.
- Pro **celkové hodnocení používáme kombinaci klasifikace a slovního vyjádření** (výchovy), pouze na žádost rodičů a doporučení PPP se u žáků se SVPU používá hodnocení slovní. U **průběžného hodnocení** používáme různé formy od klasifikace, přes bodové hodnocení, slovní vyjádření až po sebehodnocení žáků. Usilujeme o vytvoření podmínek pro postupné přijetí slovního hodnocení.
- Každému hodnocení závazně předchází jasné a srozumitelné **seznámení žáka s cíli vzdělávání a k nim náležejících kritérií**. Žák má právo vědět, v čem a proč bude vzděláván a kdy, jakým způsobem a podle jakých pravidel bude v určité fázi vzdělávacího procesu hodnocen.
- Žáci jsou cíleně vedeni k **sebehodnocení a k sebekontrolé**. Považujeme sebehodnocení za významnou kompetenci, kterou chceme žáky naučit.
- **Uplatňujeme přiměřenou náročnost a pedagogický takt**, soustředíme se na individuální pokrok každého žáka.
- Hodnotíme jen to, co jsme žáky naučili a co uvádí osnovy školního vzdělávacího programu, **významným prvkem procesu učení je práce s chybou**. Žák má možnost chybu najít a samostatně ji opravit.
- **Vyvážené hodnotíme** a promítáme do klasifikace a hodnocení vědomosti, dovednosti, postoje, postupy, práci s informacemi, úroveň komunikace, tvořivost, aktivitu a iniciativu žáka.
- Nepoužíváme zkoušení žáků před celou třídou, je to v rozporu s vytvářením bezpečného klimatu.
- Tradiční ústní zkoušení u tabule nahrazujeme efektivnějšími způsoby zjišťování žákovských vědomostí a dovedností.
- Ačkoliv závěrečné rozhodnutí o známce je na vyučujícím, **děti se od začátku přibírají k diskusi o známce**, aby jim byla jasná hodnotící kritéria a dál se posilovala jejich dovednost sebehodnocení.
- Pro přípravu na souhrnnější písemné práce se využívá kooperativní vyučování, kde skupina zodpovídá za to, že látce rozumí všichni členové skupiny.
- Proto se **skupinová práce zásadně nehodnotí známkou**, tu získává žák pouze za individuální výkon.
- Ve finálním hodnocení žáka je využíváno **portfolio** (ukončení 1. období a na konci 4. ročníku, v souladu se vzdělávacími podmínkami školy).
- **Uvedená základní východiska a zásady pro hodnocení a klasifikaci jsou závazná pro všechny vyučující.**

Kriteria pro hodnocení

- Zvládnutí výstupů jednotlivých vyučovacích předmětů v rámci individuálních možností dítěte
- Schopnost řešit **problémové situace**
- Úroveň **komunikačních dovedností**
- Schopnost vykonávat činnosti **smysluplně** a řešit předpokládané problémy **tvůrčím způsobem**
- **Změny v chování, postojích a dovednostech**
- Míra **zodpovědnosti a tolerance**, kterou žák pociťuje

Formy ověřování vědomostí a dovedností žáků

- Písemné práce, slohové práce, testy, diktáty, cvičení
- Ústní zkoušení v komunitním kruhu, mluvený projev
- Zpracování referátů a prací k danému tématu
- Úprava sešitů, samostatné aktivity a domácích úkolů
- Portfolio žáka (ověřuje a hodnotí pokrok)
- Výroba pomůcek, modelů
- Projekty a skupinová práce
- Soustavné diagnostické pozorování žáka
- Testy externích organizací (Scio, Kalibro)

Hodnotící škály

Pro hodnocení žáků využíváme možnosti klasifikace a tomu odpovídající hodnotící škály:

x x x x x -	Vždy	Prakticky bezchybný stav	1	100 - 90%	Vynikající, příkladný, bezvadný výborný
x x x x --	Často	Převládají pozitivní zjištění, dílčí chyby	2	89 -70%	Velmi dobrý, nadprůměrný, chvalitebný
x x x ---	Někdy	Pozitivní a negativní v rovnováze	3	69 - 40%	Průběrný, dobrý
x x ----	Zřídka	Převaha negativních zjištění, výrazné chyby	4	39 -1 5%	Podprůměrný, citelně slabá místa, dostatečný
x -----	Vůbec	Zásadní nedostatky	5	pod 15%	Nevyhovující stav, nedostatečný

4.1. Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou

4.1.1. Zásady hodnocení průběhu a výsledku vzdělávání

4.1.2. Zásady pro hodnocení chování ve škole

4.1.3. Výchovná opatření

4.2. Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

4.3. Stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace a jejich charakteristika, včetně předem stanovených kritérií

4.3.1. Stupně hodnocení prospěchu

4.3.1.1. Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření

4.3.1.2. Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření.

4.3.1.3. Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

4.3.2. Stupně hodnocení chování

- 4.4. Zásady pro používání slovního hodnocení v souladu s § 15 odst. 2, včetně předem stanovených kritérií
- 4.5. Zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace
- 4.6. Hodnocení celkového prospěchu žáka
- 4.7 Způsob získávání podkladů pro hodnocení
- 4.8 Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách
 - 4.8.1 Komisionální zkouška
 - 4.8.2 Opravná zkouška
- 4.9. Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

4.1. Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou

4.1.1 Zásady hodnocení průběhu a výsledku vzdělávání

1. Hodnocení žáka je organickou součástí výchovně vzdělávacího procesu a jeho řízení.
2. Za první i druhé pololetí se vydává škola žákovi dva listy vysvědčení (list A – klasifikační, list B – slovní hodnocení).
3. Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno kombinací obou způsobů (klasifikace, slovně). O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě.
4. Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely stanovení celkového prospěchu žáka.
5. **Klasifikace je jednou z forem hodnocení**, její výsledky se vyjadřují stanovenou stupnicí.
6. Ve výchovně vzdělávacím procesu se uskutečňuje klasifikace průběžná a celková.
7. Průběžná klasifikace se uplatňuje při hodnocení dílčích výsledků a projevů žáka.
8. Klasifikace souhrnného prospěchu se provádí na konci každého pololetí a není aritmetickým průměrem běžné klasifikace.
9. Při hodnocení žáka klasifikací jsou výsledky vzdělávání a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Klasifikace zahrnuje ohodnocení práce žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.
10. **Chování neovlivňuje klasifikaci** výsledků ve vyučovacích předmětech.
11. Při hodnocení a při průběžné i celkové klasifikaci pedagogický pracovník uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi.
12. **Klasifikační stupeň** určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu.
13. **V případě, že v předmětu vyučuje více učitelů**, určí výsledný klasifikační stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě.
14. **Ohodnocením výkonu žáka klasifikačním stupněm** posuzuje učitel výsledky práce objektivně a přiměřeně náročně.
15. **Pro určování stupně prospěchu** v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštnostem žáka

i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici. Přihlíží se i ke snaživosti a pečlivosti žáka, k jeho individuálním schopnostem a zájmům. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru a klasifikace za příslušné období.

16. Ředitel školy je povinen působit na sjednocování klasifikačních měřítek všech učitelů.

17. Zákonní zástupci žáka jsou o prospěchu žáka informováni třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů:

- průběžně prostřednictvím žákovské knížky nebo deníčků školáka
- před koncem každého čtvrtletí (klasifikační období),
- případně kdykoliv na požádání zákonných zástupců žáka.

V případě mimořádného zhoršení prospěchu informuje učitel zákonné zástupce žáka bezprostředně a prokazatelným způsobem. Případy zaostávání žáků v učení se projednají v pedagogické radě.

18. Žáci školy, kteří po dobu nemoci nejméně tři měsíce před koncem klasifikačního období navštěvovali školu při zdravotnickém zařízení a byli tam klasifikováni za pololetí ze všech, popřípadě jen z některých předmětů, se po návratu do kmenové školy znovu nezkoušejí a neklasifikují. Jejich klasifikace ze školy při zdravotnickém zařízení v předmětech, ve kterých byli klasifikováni, je závazná. V předmětech, ve kterých nebyli vyučováni, se neklasifikují.

19. Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.

20. Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.

21. Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník.

22. Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.

23. Žák, který plní povinnou školní docházku, **opakuje ročník**, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval; tomuto žákovi může ředitel školy na žádost jeho zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.

24. Ředitel školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, povolit na žádost jeho zákonného zástupce opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti.

4.1.2. Zásady pro hodnocení chování ve škole

1. Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli a rozhoduje o ní ředitel po projednání v pedagogické radě.

2. Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel slušného chování a dodržování vnitřního řádu školy během klasifikačního období.

3. Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka; k uděleným opatřením k posílení kázně se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření byla neúčinná.

4. Škola hodnotí a klasifikuje žáky za jejich chování ve škole a při akcích organizovaných školou.

5. Nedostatky v chování žáků se projednávají v pedagogické radě.

6. Zákonní zástupci žáka jsou o chování žáka informováni třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů:

- průběžně prostřednictvím žákovské knížky nebo deníčků školáka
- před koncem každého čtvrtletí (klasifikační období),
- okamžitě v případě mimořádného porušení školního řádu. c) Výchovná opatření

4.1.3. Výchovná opatření

Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za mimořádně úspěšnou práci.

Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.

Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:

- napomenutí třídního učitele
- důtku třídního učitele
- důtku ředitele školy

Třídní učitel neprodleně oznámí řediteli školy uložení důtky třídního učitele.

Důtku ředitele školy lze žákovi uložit pouze po projednání v pedagogické radě.

Ředitel školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění nebo uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci.

Udělení pochvaly ředitele školy a uložení napomenutí nebo důtky se zaznamenává do dokumentace školy. Udělení pochvaly a jiného ocenění se zaznamenává na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.

Za vzorné plnění pravidel chování a školního řádu, za vynikající píli, prospěch a chování je možno udělovat tyto odměny:

- ústní pochvala učitelem
- ústní pochvala učitelem před kolektivem třídy
- písemná pochvala udělená učitelem a sdělená rodičům v ŽK nebo deníčku školáka
- písemná pochvala ŘŠ před kolektivem třídy a sdělena rodičům
- písemná pochvala TU sdělená rodičům dopisem prostřednictvím vedení školy

- písemná pochvala ŘŠ sdělená dopisem rodičům
- pochvala uvedená na vysvědčení

Za porušování a opakované neplnění povinností a řádu školy bude užíváno těchto opatření:

- pohovor třídního učitele se žákem
- ústní pokárání žáka TU
- ústní napomenutí žáka před kolektivem třídy
- písemné napomenutí žáka TU - rodičům sdělení prostřednictvím ŽK, deníčku školáka
- pohovor ředitele školy s žákem v ředitelně za přítomnosti TU
- ústní napomenutí žáka ŘŠ v třídním kolektivu za přítomnosti TU
- písemné napomenutí žáka ŘŠ a sdělení rodičům
- další opatření v souladu s klasifikačním řádem

4.2. Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

1. Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků.
2. Sebehodnocením se posiluje sebeúcta a sebevědomí žáků.
3. Chybu je potřeba chápat jako přirozenou věc v procesu učení. Pedagogičtí pracovníci se o chybě se žáky baví, žáci mohou některé práce sami opravovat. Chyba je důležitý prostředek učení.
4. Při sebehodnocení se žák snaží popsat:
 - co se mu daří,
 - s čím má potíže
 - jak vyřešil problém/požíté
 - v čem se potřebuje zlepšit
 - jak bude pokračovat dál., jaké kroky ke zlepšení udělá
5. Při školní práci vedeme žáka, aby komentoval svoje výkony a výsledky.
6. Znamky nejsou jediným zdrojem motivace.

4.3. Stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace a jejich charakteristiku, včetně předem stanovených kritérií

4.3.1. Stupně hodnocení prospěchu

1. Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:

- 1 – výborný,
- 2 – chvalitebný,
- 3 – dobrý,
- 4 – dostatečný,
- 5 – nedostatečný.

Jestliže je žák z výuky některého předmětu v prvním nebo ve druhém pololetí uvolněn (§ 50 odst. 2 školského zákona), uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo "uvolněn(a)".

Nelze-li žáka z některého nebo ze všech předmětů v prvním nebo ve druhém pololetí hodnotit ani v náhradním termínu (§ 52 odst. 2 a 3 školského zákona), uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo "nehodnocen(a)".

2. Pro potřeby klasifikace se předměty dělí do tří skupin:

- předměty s převahou **teoretického zaměření**,
- předměty s převahou **praktických činností** a
- předměty s převahou **výchovného a uměleckého odborného zaměření**.

Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně jsou formulována především pro celkovou klasifikaci. Učitel však nepřeceňuje žádné z uvedených kritérií, posuzuje žákovy výkony komplexně, v souladu se specifikou předmětu.

4.3.1.1. Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření

Převahu teoretického zaměření mají jazykové, společenskovední, přírodovědné předměty a matematika.

Při klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů, kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti,
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí,
- kvalita myšlení, především jeho logika, samostatnost a tvořivost,
- aktivita v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim,
- přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu,
- kvalita výsledků činností,
- osvojení účinných metod samostatného studia.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti.

Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

4.3.1.2. Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření.

Převahu praktického zaměření mají v základní škole praktické činnosti.

Při klasifikaci v předmětech uvedených v s převahou praktického zaměření v souladu s požadavky učebních osnov se hodnotí:

- vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem,
- osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce,
- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech,
- aktivita, samostatnost, tvořivost, iniciativa v praktických činnostech,
- kvalita výsledků činností,
- organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti,
- dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a péče o životní prostředí,
- hospodárné využívání surovin, materiálů, energie, překonávání překážek v práci,
- obsluha a údržba laboratorních zařízení a pomůcek, nástrojů, náradí a měřidel.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce; dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o životní prostředí. Hospodárně využívá suroviny, materiál, energii. Vzorně obsluhuje a udržuje užívaná zařízení a pomůcky, nástroje, náradí a měřidla. Aktivně překonává vyskytující se překážky.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku. Uvědoměle udržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí. Při hospodárném využívání surovin, materiálů a energie se dopouští malých chyb. Užívaná zařízení a pomůcky, nástroje, náradí a měřidla obsluhuje a udržuje s drobnými nedostatky. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák projevuje vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy. Za pomoci učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře přispívá k

tvorbě a ochraně životního prostředí. Na podněty učitele je schopen hospodárně využívat suroviny, materiály a energii. K údržbě užívaných zařízení, přístrojů, náradí a měřidel musí být částečně podněcován. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a praktickým činnostem. Získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá o pořádek na pracovišti. Méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o životní prostředí. Porušuje zásady hospodárnosti využívání surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě užívaných zařízení a pomůcek, přístrojů, náradí a měřidel se dopouští závažných nedostatků. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák neprojevuje zájem o práci a vztah k ní, ani k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, nedosahují předepsané ukazatele. Práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti. Neovládá předpisy o ochraně zdraví při práci a nedbá na ochranu životního prostředí. Nevyužívá hospodárně surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě užívaných zařízení a pomůcek, přístrojů a náradí, nástrojů a měřidel se dopouští závažných nedostatků.

4.3.1.3. Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

Převahu výchovného zaměření mají: výtvarná výchova, hudební výchova a zpěv, tělesná a sportovní výchova.

Žák zařazený do zvláštní tělesné výchovy se při částečném uvolnění nebo úlevách doporučených lékařem klasifikuje s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu.

Při klasifikaci v předmětech s převahou výchovného zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu,
- osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace,
- poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti,
- kvalita projevu,
- vztah žáka k činnostem a zájem o ně,
- estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice ostatní společnosti,
- v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná, tělesná zdatnost, výkonnost a jeho péče o vlastní zdraví.

Žák zařazený do zvláštní tělesné výchovy se při částečném uvolnění nebo úlevách doporučených lékařem klasifikuje s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku, brannost a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků osnov. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, o estetiku a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

4.3.2 Stupně hodnocení chování

(1) Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se při použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

- a) 1 – velmi dobré,
- b) 2 – uspokojivé,
- c) 3 – neuspokojivé.

Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování jsou následující:

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

4.4. Zásady pro používání slovního hodnocení v souladu s § 15 odst. 2 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání, včetně předem stanovených kritérií

1. O slovním hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě.
 2. Třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka.
 3. Je-li žák hodnocen slovně (předměty praktického a výchovného zaměření), převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely stanovení celkového prospěchu žáka a pro účely dalšího vzdělávání.
 4. U žáka se specifickými vzdělávacími potřebami rozhodne ředitel školy o použití celkového slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.
 5. Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.
- 5 Zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace

4.5. Zásady pro převedení slovního hodnocení do klasifikace nebo klasifikace do slovního hodnocení pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení

Prospěch

➤ *Ovládnutí učiva předepsaného osnovami*

1 – výborný	ovládá bezpečně
2 – chvalitebný	ovládá
3 – dobrý	v podstatě ovládá
4 – dostatečný	ovládá se značnými mezerami
5 - nedostatečný	neovládá

➤ *Úroveň myšlení*

1 – výborný	pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti
2 – chvalitebný	uvažuje celkem samostatně
3 – dobrý	menší samostatnost v myšlení
4 – dostatečný	nesamostatné myšlení
5 - nedostatečný	odpovídá nesprávně i na návodné otázky

➤ *Úroveň vyjadřování*

1 – výborný	výstižné a poměrně přesné
2 – chvalitebný	celkem výstižné
3 – dobrý	myšlenky vyjadřuje ne dost přesně
4 – dostatečný	myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
5 - nedostatečný	i na návodné otázky odpovídá nesprávně

➤ *Celková aplikace vědomostí, řešení úkolů, chyby, jichž se žák dopouští*

1 – výborný	užívá vědomostí a spolehlivě a uvědoměle dovedností, pracuje samostatně, přesně a s jistotou
2 – chvalitebný	dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb
3 – dobrý	řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby
4 – dostatečný	dopouští se podstatných chyb, nesnadno je překonává
5 - nedostatečný	praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí

➤ *Píle a zájem o učení*

1 – výborný	aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
2 – chvalitebný	učí se svědomitě
3 – dobrý	k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
4 – dostatečný	malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
5 - nedostatečný	pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné

4.6. Hodnocení celkového prospěchu žáka

Při celkovém hodnocení žáka se použije slovní označení stupně hodnocení.

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

- prospěl (a) s vyznamenáním
- prospěl (a)
- neprospěl (a)
- nehodnocen(a).

Žák je hodnocen stupněm:

- *prospěl (a) s vyznamenáním,*

není-li v žádném z povinných předmětů stanovených ŠVP hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 – chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených ŠVP není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré. V případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace postupuje škola podle pravidel hodnocení žáků.

- *prospěl (a),*

není-li v žádném z povinných předmětů stanovených ŠVP hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením

- *neprospěl (a),*

je-li v některém z povinných předmětů stanovených ŠVP hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením.

- *nehodnocen(a),*

není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na konci prvního pololetí

Při hodnocení žáků cizinců, kteří plní v České republice povinnou školní docházku, se úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost podle odstavců 2 a 4, která ovlivňuje jejich výkon.

4.7. Způsob získávání podkladů pro hodnocení

1. Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky :

- soustavným diagnostickým pozorováním žáka,
- soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování,
- různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové), didaktickými testy,
- kontrolními písemnými pracemi a praktickými zkouškami předepsanými učebními osnovami,
- analýzou různých činností žáka,
- konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby s dalšími odborníky (PPP),
- rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka.

2. Žák 2. až 5. ročníku základní školy musí mít z každého předmětu, alespoň dvě známky za každé pololetí, z toho nejméně jednu za ústní zkoušení. Znamky získávají vyučující průběžně během celého klasifikačního období. Není přípustné ústně přezkušovat žáky koncem klasifikačního období z látky celého tohoto období. Výjimku tvoří vědomosti nutné k zvládnutí zkoušené látky. Zkoušení je prováděno zásadně v kolektivu třídy, nepřípustné je individuální přezkušování po vyučování v kabinetech. Výjimka je možná jen při diagnostikované vývojové poruše, kdy je tento způsob doporučen ve zprávě psychologa.

3. Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 7 dnů. Učitel sděluje všechny známky, které bere v úvahu při celkové klasifikaci,

zástupcům žáka a to zejména prostřednictvím zápisů do žákovské knížky nebo deníčku školáka - současně se sdělováním známek žákům. Při hodnocení využívá i sebehodnocení žáka.

4. Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.

5. O termínu písemné zkoušky, která má trvat více než 25 minut, informuje vyučující žáky dostatečně dlouhou dobu předem. Zároveň informuje o konání zkoušky ostatní vyučující, provede o tom zápis do třídní knihy. V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.

6. Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek (ústní zkoušení, písemné,...). V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo rozvázání pracovního poměru v průběhu klasifikačního období předá tento klasifikační přehled zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.

7. Vyučující zajistí zapsání známek také do třídního katalogu a dbá o jejich úplnost. Do katalogu jsou zapisovány známky z jednotlivých předmětů, udělená výchovná opatření a další údaje o chování žáka, jeho pracovní aktivitě a činnosti ve škole.

8. Pokud je klasifikace žáka stanovena na základě písemných nebo grafických prací, vyučující dohlíží na to, aby tyto práce byly řádně uloženy v osobním portfoliu žáka po období jeho docházky do školy, v případě žáka pátého ročníku do 30. 10. dalšího školního roku, do kdy se mohou zákonní zástupci žáka odvolat. Opravené písemné práce musí být předloženy všem žákům a na požádání ve škole také zákonným zástupcům.

9. Vyučující dodržují zásady pedagogického taktu, zejména:

- neklasifikují žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden,
 - žáci nemusí dopisovat do sešitů látku za dobu nepřítomnosti, pokud to není jediný zdroj informací,
 - účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotiti to, co umí,
- učitel klasifikuje jen probrané učivo, zadávání nové látky k samostatnému nastudování celé třídy není přípustné,
- před prověřováním znalostí musí mít žáci dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva,
 - prověřování znalostí provádět až po dostatečném procvičení učiva.

10. Třídní učitelé jsou povinni seznamovat ostatní vyučující s doporučením psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobu získávání podkladů. Údaje o nových vyšetřeních jsou součástí zpráv učitelů na pedagogické radě.

4.8. Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách

8.1 Komisionální zkouška

1. Komisionální zkouška se koná v těchto případech:

- má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí,
- při konání opravné zkoušky.

2. Komisi pro komisionální přezkoušení jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.

3. Komise je tříčlenná a tvoří ji:

- a) předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy,
- b) zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,
- c) přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

4. Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením nebo stupněm prospěchu. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.

5. O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy. Za řádné vyplnění protokolu odpovídá předseda komise, protokol podepíše všichni členové komise.

6. Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.

7. Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.

8. Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.

9. Třídní učitel zapíše do třídního výkazu poznámku o vykonaných zkouškách, doplní celkový prospěch a vydá žákovi vysvědčení s datem poslední zkoušky.

4.8.2. Opravná zkouška

1. Opravné zkoušky konají:

Žáci, kteří mají nejvýše dvě nedostatečné z povinných předmětů a zároveň dosud neopakovali ročník na daném stupni základní školy,

Žáci nekonají opravné zkoušky, jestliže neprospěli z předmětu s výchovným zaměřením.

2. Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku, tj. do 31. srpna. Termín opravných zkoušek a konzultací žáků s příslušnými pedagogickými pracovníky stanoví ředitel školy na červnové pedagogické radě. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.

3. Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku.

4. Žákovi, který konal opravnou zkoušku, se na vysvědčení uvede datum poslední opravné zkoušky v daném pololetí.

5. Třídní učitel zapíše do třídního výkazu žákovi, který konal opravnou zkoušku:

Vykonání opravné zkoušky (třídní výkaz – poznámka)

Žák vykonal dne opravnou zkoušku z předmětus prospěchem

Nedostavení se k opravné zkoušce (třídní výkaz – poznámka)

Žák se bez řádné omluvy nedostavil k vykonání opravné zkoušky, čímž jeho prospěch v předmětu zůstává nedostatečný

4.9. Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

1. Způsob hodnocení a klasifikace žáka vychází ze znalosti příznaků postižení a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých se projevuje postižení žáka.

2. Při způsobu hodnocení a klasifikaci žáků pedagogičtí pracovníci zvýrazňují motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl. Při hodnocení se doporučuje užívat různých forem hodnocení, např. bodové ohodnocení, hodnocení s uvedením počtu chyb apod.

3. Při klasifikaci žáků se doporučuje upřednostnit širší slovní hodnocení. Způsob hodnocení projedná třídní učitel a výchovný poradce s ostatními vyučujícími.

4. Třídní učitel sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace žáka.

5. Žák zařazený do zdravotní tělesné výchovy při částečném osvobození nebo při úlevách doporučených lékařem se klasifikuje v tělesné výchově s přihlédnutím k druhu a stupni postižení i k jeho celkovému zdravotnímu stavu.

Hodnocení se řídí vyhláškou č. 73/2005 Sb. Ve škole mohou být integrováni žáci s postižením smyslovým, tělesným, mentálním nebo s vývojovými poruchami učení a chování. Při hodnocení a klasifikaci vychází učitel z doporučení a závěrů PPP a hodnocení je vždy zcela individuální. Žák je hodnocen s ohledem na své možnosti a schopnosti, je posuzován jeho individuální pokrok. Žáci integrovaní na základě Doporučení PPP nebo jiného SPC jsou vzděláváni i hodnoceni na základě plnění

Individuálního vzdělávacího plánu. Na žádost rodičů a při doporučení poradenského zařízení mohou být hodnoceni slovně.

Při slovním hodnocení se uvádí:

a) ovládnutí učiva předepsaného osnovami

- *ovládá bezpečně*
- *ovládá*
- *podstatně ovládá*
- *ovládá se značnými mezerami*
- *neovládá*

b) úroveň myšlení

- *pohotové, bystré, dobře chápe souvislosti*
- *uvažuje celkem samostatně*
- *menší samostatnost myšlení*
- *nesamostatné myšlení*
- *odpovídá nesprávně i na návodné otázky*

c) úroveň vyjadřování

- *výstižné, poměrně přesné*
- *celkem výstižné*
- *nedostatečně přesné*
- *vyjadřuje se s obtížemi*
- *nesprávně i na návodné otázky*

d) úroveň aplikace vědomostí

- *spolehlivě, uvědoměle užívá vědomostí a dovedností*
- *dovede používat vědomostí a dovedností, dopouští se drobných chyb*
- *s pomocí učitele řeší úkoly, překonává obtíže a odstraňuje chyby, jichž se dopouští*
- *dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává*
- *praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí učitele*

e) píle a zájem o učení

- *aktivní, učí se svědomitě a se zájmem*
- *učí se svědomitě*
- *k učení a práci nepotřebuje mnoho podnětů*
- *malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty*
- *pomoc a pobízení k učení jsou neúčinné*

Použití slovního hodnocení není pouhé mechanické převádění číselného klasifikačního stupně do složitější slovní podoby. Smyslem hodnocení je objektivně posoudit jednotlivé složky školního výkonu dítěte.

Závěr

Jsme si vědomi, že vždy byli, jsou a budou žáci, kteří nedosáhnou dobrého cílového hodnocení. Jsme si také vědomi, že ne všichni žáci mohou zvládnout všechno, co si představujeme. Ale i takoví žáci jsou hodni pozitivního vztahu, našeho zájmu a vůle.

5. Autoevaluace školy

Pojem vlastní hodnocení školy znamená zpětnou vazbu o činnosti školy, kterou si škola zpracovává. Jde o dlouhodobý proces, který má přinést škole cenné podněty (například pro nasměrování dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků i pro určení dalších potřeb školy).

Vlastní hodnocení školy není jednorázovým popisem situace ve škole, ale je výsledkem dlouhodobého a systematického posuzování v oblastech uváděných ve vyhlášce č. 15/2005 Sb. Z tohoto důvodu se ponechává na zpracování vlastního hodnocení školy celý školní rok (od projednání struktury v září do projednání zprávy v říjnu následujícího školního roku). Předpokladem je, že do zpracování vlastního hodnocení školy budou zapojeni prakticky všichni pedagogičtí pracovníci školy.

5. 1. 1. Využití vlastního hodnocení školy

a) Posilování sounáležitosti pracovníků školy

- všem pracovníkům, kteří je realizují, umožňuje nepřímo podílet se na rozhodovacích procesech školy, což podporuje jejich ztotožnění se se školou

b) Sebekontrola a zpětná vazba vedení školy

- zpětná vazba, která se prostřednictvím vlastního hodnocení školy získává, přispívá ke zlepšování nebo alespoň udržení stávajícího stavu školy.

c) Informace pro partnery školy

- prostřednictvím zprávy o vlastním hodnocení škola poskytuje aktuální informace i ostatním partnerům. Aktuální informace, které o sobě škola poskytuje, jsou tak nejen dobrou reklamou, ale hrají významnou roli i ve vztahu školy s jejím okolím.

d) Příprava na externí evaluaci

- se zprávou o vlastním hodnocení školy je při externím hodnocení seznámena skupina externích hodnotitelů – je třeba jim ukázat, že známe své kvality, ale současně i své nedostatky, a že pracujeme na zjednání jejich nápravy. U zodpovědně vypracovaného vlastního hodnocení můžeme předem předpokládat, jaké výsledky bude externí hodnocení mít. Při rozcházení vlastního hodnocení školy a skupiny externích hodnotitelů máme téma pro diskusi, v níž bychom měli zjistit, proč k rozdílu došlo. Tímto způsobem získaná zpětná vazba je dobrá pro realizaci následujícího vlastního hodnocení i pro další zkvalitnění práce školy.

5. 1. 2. Plán autoevaluace školy

plán autoevaluace je zpracován na podmínky naší školy tak, aby byl srozumitelný a přehledný pro všechny účastníky hodnocení a aby zároveň splňoval všechny povinné údaje (oblasti v záhlaví tabulky).

Zaměření autoevaluace	Podmínky ke vzdělávání	Personální oblast	Výsledky vzdělávání	Školní klima	Spolupráce s rodiči
Cíle	Udržení stávajících podmínek ke vzdělávání na škole	Odborný růst pedagogických pracovníků	Dosažení co nejkvalitnějších výsledků odpovídajících individuálním možnostem žáků	Spokojenost všech účastníků vzdělávání ve škole	Zvýšení spolupráce s rodiči, spokojenost rodičů se školou
Kriteria ukazatelé	Dostatek finančních zdrojů na zabezpečení plynulého chodu školy, ŠVP	Vyhledávání, účast a využití DVPP ve výuce, pedagogická dokumentace, učitelská portfolia	Postupné zlepšování jednotlivců, aktivita, iniciativa, žákovské portfolio	Spokojený žák, rodič, učitel	Naplněnost školy v rámci demografie a individuálních možností rodičů
Nástroje	Pozorování, rozhovor, rozbory hospodaření, revize, články v tisku, SWOT analýza, výroční zpráva	Pozorování, rozhovor, hospitace, analýza učitelského portfolia a pedagogické dokumentace	Analýza žákovských prací, sebehodnocení žáka, analýza žákovského portfolia	Pozorování, dotazník, rozhovor, externí vyhodnocování	Rozhovor, dotazník, zápis do 1. ročníku, kniha návštěv při otevřeném vyučování
Časový harmonogram	Průběžně a dle termínů stanovených zákonem a vyhláškou	Průběžně, konec pololetí	Průběžně, čtvrtletí, pololetí	Průběžně, pozorování a rozhovor, 1x ročně dotazník *	3x ročně rozhovor při individuálních konzultacích, 2x ročně při společných setkání, 1 x ročně zápis, Externí dotazníkové šetření

* četnost externího vyhodnocování škola nemůže ovlivnit (zprávy ČŠI, hodnocení zřizovatelem, krajem)